

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

ΑΓΑΠΗ ΒΛΑΧΟΝΙΚΟΛΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής : Δρ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Καλαμάτα, Οκτώβριος 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Περιεχόμενα.....	2
Συνοτομογραφίες.....	4
Μεθοδολογία.....	6
Εισαγωγή.....	9
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το πλαίσιο της ανάπτυξης την εποχή της παγκοσμιοποίησης.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.Οι έννοιες της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής ανάπτυξης και η δυναμική τους	22
Α. Η τοπική κοινωνία και τα χαρακτηριστικά της.....	22
Β.1 Εισαγωγή στην έννοια της τοπικής ανάπτυξης.....	26
Β.2 Η αναπτυξιακή διαδικασία.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Α. Το Θεσμικό Πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης	43
Β. Σχέσεις τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικής ανάπτυξης	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
3.Ο θεσμός των Αναπτυξιακών Εταιρειών. Η περίπτωση της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.....	50

3.1 Ιστορική αναδρομή.....	50
3.2 Θεσμικό πλαίσιο.....	52
3.3 Η έννοια των αναπτυξιακών εταιρειών.....	53
3.4 Σκοπός των αναπτυξιακών εταιρειών.....	55
3.5 Δραστηριότητες των αναπτυξιακών εταιρειών.....	56
3.6 Η ΑΝ. ΜΕΣ Α.Ε. και ο ρόλος της.....	58
3.6.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	58
3.6.2 Δραστηριότητα της ΑΝ. ΜΕΣ. Α.Ε.....	62
3.6.2.1 Υλοποιηθέντα έργα.....	62
3.6.2.2 Έργα και προγράμματα σε εξέλιξη.....	66
3.6.2.3 Υποβολή προτάσεων στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ...	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Έρευνα Πεδίου-Αποτύπωση Επιπέδου Ευαισθητοποίησης της Τοπικής Κοινωνίας και Αποδοχής της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.....	72
4.1 Ανάλυση δημογραφικών χαρακτηριστικών.....	74
4.2 Ανάλυση απαντήσεων ερωτηματολογίου.....	78
4.3 Συμπεράσματα έρευνας.....	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Γενικά συμπεράσματα και προτάσεις.....	93
5.1.1 Συμπεράσματα.....	93
5.1.2 Προτάσεις.....	97

ΠΗΓΕΣ.....	101
------------	-----

Παράρτημα.....	106
----------------	-----

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

UNESCO:United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation

Α.Ε.Ι: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Α.Ε.Π.: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Α.Ε: Ανώνυμη Εταιρεία

ΑΝ.Ε.ΔΥ.Μ. Α.Ε.: Αναπτυξιακή Εταιρεία Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε.

ΑΝ.ΕΤ: Αναπτυξιακή Εταιρεία

ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ: Αναπτυξιακή Μεσσηνίας ΑΕ

Βλ.: βλέπε

Γ.Β.Α.: Γραφείο Βιομηχανικής Αλλαγής

Δ.Ε.Υ.Α.: Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης

Δ.Κ.Κ.: Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας

δρχ.: δραχμές

Ε.Α.Σ.: Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών

Ε.Ε.Τ.Α.Α: Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ανάπτυξης

ΕΘΙΑΓΕ: Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας

Ε.Π.Τ.Α.: Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

εδ.: εδάφιο

Ε.Ο.Κ: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

κ.α.: και άλλα

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.: Κεντρική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων Ελλάδας

Κ.Ε.Κ.: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Κ.Ν.Α.: Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
Κ.Π.Σ.: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Κ.τ.λ.: και τα λοιπά
Κ.Υ.Ε.: Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών
Μ.Μ.Ε: Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις και Μέσα Μαζικής
Επικοινωνίας
Ν.: Νόμος
Ν.Α.: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ν.Α.Μ.: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας
Ο.Α.ΔΥ.Κ.: Οργανισμός Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης
Ο.π.: όπως πριν
Ο.Π.Α.Α.Χ.: Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης
Αγροτικού Χώρου
Ο.Τ.Α.: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.: Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.Π.: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περ.: περιοδικό
π.χ.: παραδείγματος χάριν
σελ.: σελίδα
Τ.Α.: Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Α.Π.: Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Τ.Ε.Ι.: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Τ.Ε.Δ.Κ.: Τοπική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων
Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α.: Τοπική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων Νομού
Αττικής
Τ.Ε.Ε.: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
Τ.Ε.Ι.: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΥΠ.ΕΘ.Ο: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Φ.Ε.Κ.: Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το θέμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι: «**Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ και ο ρόλος της ως φορέας ευαισθητοποίησης και ενεργοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού για την τοπική ανάπτυξη**».

Βασικός στόχος είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων της τοπικής κοινωνίας να προωθήσει μια ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη καθώς και την μηχανισμών που έχει αναπτύξει για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού.

Ειδικότερα, η έρευνα εστιάζεται στην τοπική κοινωνία της Μεσσηνίας και την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ως τον μηχανισμό που χρησιμοποιεί για την ενεργοποίηση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Επίσης, διερευνάται πόσο ενεργοποιημένοι είναι οι πολίτες της συγκεκριμένης τοπικής κοινωνίας και πώς προσαρμόζουν το μήνυμα που στέλνει η ευαισθητοποίηση στην καθημερινή τους ζωή.

Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την εκπόνηση της παρακάτω εργασίας στηρίχθηκε στην χρήση πρωτογενών πηγών δεδομένων (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις) όσο και σε δευτερογενείς πηγές (βιβλία, μελέτες, περιοδικά, ενημερωτικά έντυπα, χρήση Internet).

Το θέμα που διαπραγματεύεται αναπτύσσεται σε κεφάλαια καθένα από τα οποία αναλύεται σε επιμέρους υποκεφάλαια. Η εργασία ολοκληρώνεται με την εξαγωγή χρήσιμων προτάσεων και διαπιστώσεων καθώς και με την

παράθεση ορισμένων προτάσεων σχετικές με τα ζητήματα που διερευνώνται.

Πιο αναλυτικά:

Η εργασία αρχίζει με ένα **εισαγωγικό κεφάλαιο** το οποίο αναφέρεται στην παγκοσμιοποίηση ως το πλαίσιο μέσα στο οποίο προωθείται παγκοσμίως η αναπτυξιακή διαδικασία. Αναλύεται η έννοια της ανάπτυξης και το περιεχόμενο που παίρνει στο παραπάνω πλαίσιο σε αντιδιαστολή με το είδος της ανάπτυξης που προωθείται από τις τοπικές κοινωνίες.

Αντικείμενο του **πρώτου κεφαλαίου** αποτελούν οι έννοιες της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής ανάπτυξης καθώς και η περιγραφή των χαρακτηριστικών που τις διέπουν. Επίσης, γίνεται αναφορά στην δυναμική της τοπικής κοινωνίας ως φορέας διαμόρφωσης συνθηκών ανάπτυξης. Περιγράφεται η αναπτυξιακή διαδικασία ως μια υπόθεση που αφορά αποκλειστικά την τοπική κοινωνία. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον ρόλο που διαδραματίζουν η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση για μια ουσιαστική συμμετοχή στην διαδικασία της ανάπτυξης.

Το **δεύτερο κεφάλαιο** αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο της τοπικής ανάπτυξης και τον ρόλο που διαδραματίζει σε αυτήν η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στον θεσμό των Αναπτυξιακών Εταιρειών ως μοχλός της τοπικής ανάπτυξης. Ακολουθεί μια εκτενής παρουσίαση της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ,

αναλύεται ο ρόλος της, οι δυνατότητες που έχει και το έργο που έχει πραγματοποιήσει από την αρχή της λειτουργίας της μέχρι σήμερα.

Το **τέταρτο κεφάλαιο** αποτελεί προϊόν ανάλυσης του ερωτηματολογίου, που στην ουσία αξιολογεί την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ και τον ρόλο που διαδραματίζει, μέσα από την λειτουργία της και το πλέγμα των σχέσεων που δημιουργεί με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία εντός της οποίας αναπτύσσει την δράση της.

Η εργασία ολοκληρώνεται με το **πέμπτο κεφάλαιο**, με την εξαγωγή συμπερασμάτων και διαπιστώσεων, που προκύπτουν από την έρευνα κι ανάλυση που προηγήθηκε. Επίσης, γίνεται η παράθεση ορισμένων προτάσεων, που κατά την γνώμη μου, θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια πρώτη πηγή σκέψεων για περαιτέρω προβληματισμό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βιώνουμε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία της λογικής της παγκοσμιοποίησης, τις διαρκείς εξελίξεις και κατακτήσεις της σύγχρονης τεχνολογίας και την μεταβατικότητα.

Τα παραπάνω αποτελούν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ο άνθρωπος είναι αναγκασμένος να προσαρμοστεί για να μπορέσει να επιβιώσει. Προσαρμογή όχι με την έννοια της παθητικής αποδοχής των μηνυμάτων που του στέλνει του περιβάλλον, αλλά με την έννοια της επιλογής, επεξεργασίας και αξιολόγησης αυτών και στην συνέχεια την προσαρμογή τους στον τρόπο με τον οποίο κάθε άνθρωπος επιθυμεί να ζήσει. Ο άνθρωπος σήμερα, βιώνοντας όλη αυτήν την πραγματικότητα, αποπροσανατολίζεται από τον προσρισμό του και προσδίδει διαφορετικό νόημα στην ύπαρξή του.¹

Ο ρόλος και η επίδραση της κοινωνίας, στην διαμόρφωση των αξιών με βάση τις οποίες ζούμε, την προβολή προτύπων και τρόπων ζωής, είναι καθοριστικός.

Ζούμε σε μια παγκόσμια κοινωνία κι ένα κομμάτι αυτής αποτελεί η τοπική κοινωνία. Όσο αντιφατικό κι αν ακούγεται, πρόκειται για δυο τελείως διαφορετικές κοινωνίες.

Στην παγκόσμια κοινωνία επικρατεί η ομοιομορφία, το ενιαίο, η εξάλειψη της διαφορετικότητας. Η ανάπτυξη είναι μια και αποκλείει εξ' ορισμού την διαφορά, την

ιδιαιτερότητα, τον πλουραλισμό στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική οργάνωση.² Περνά μέσα από μοντέλα και σχεδιασμούς, που δεν λαμβάνουν υπόψη τους τον ανθρώπινο παράγοντα. Επίσης, θεωρούνται χωρίς νόημα πλέον, ο σταθερές διαχρονικές αξίες που άλλοτε κατηύθυναν τον άνθρωπο να πράττει το σωστό. Πρόκειται για μια ανάπτυξη που χάνει το νόημά της και περιορίζεται στο να επιδιώκει την ευημερία των μελών της, μέσα από την διαρκή αύξηση του κέρδους και κατ' επέκταση των υλικών αγαθών.

Η ανάπτυξη αυτή δεν θέτει στο κέντρο της τον άνθρωπο αλλά γίνεται αυτοσκοπός. Ο άνθρωπος δεν έχει την ελευθερία να επιλέξει το είδος της ανάπτυξης που επιθυμεί και προσπαθεί να προσαρμοστεί στις συνθήκες που επικρατούν μεταβάλλοντας διαρκώς τον τρόπο ζωής του και θέτοντας άλλες προτεραιότητες. Η χαοτική κοινωνία που τον περιβάλλει τον κάνει να κλείνεται στον εαυτό του, αποξενωμένος από τους υπόλοιπους και να δρα με βάση το ατομικό του συμφέρον κι όχι το σύνολο.

Έτσι, οι σχέσεις των ανθρώπων χαρακτηρίζονται από ανισότητα, εκμετάλλευση, αδιαφορία προς τον συνάνθρωπο, επιδίωξη αποκλειστικά προσωπικών στόχων, περιφρόνηση των ηθικών αξιών, αποφυγή των δεσμεύσεων, κυνήγι του εύκολου κέρδους, έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας, παθητικότητα, έλλειψη σεβασμού και αυτοσεβασμού και προσφορά με ανταλλάγματα.

¹ Όπως εύστοχα παρατηρεί κι ο Lefebvre, έχει κάνει την εμφάνισή του ένας νέος τρόπος καθημερινής ζωής με μηχανιστικό χαρακτήρα, που την απογυμνώνει από το ηθικό της νόημα κι από αυτό που ονομάζει ο ίδιος «ποίηση της ζωής».

² Σ. Μάλπα, Οι όροι του προβλήματος, στο Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ.

Η ανάπτυξη³ που προωθεί η λογική της παγκοσμιοποίησης δεν εκφράζει τον άνθρωπο, ο οποίος προβληματίζεται έντονα κι έχει συνειδητοποιήσει ότι απομακρύνεται συνεχώς από τον προορισμό του, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να δώσει απαντήσεις σε επιτακτικά ερωτήματα του τύπου: τι είναι ανάπτυξη; πόσο επιθυμητή και δυνατή είναι η εξαγωγή του προτεινόμενου τύπου οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης στο σύνολο του πλανήτη; ποια συμφέροντα εξυπηρετούνται από την εξάπλωσή του;

Με την παγκοσμιοποίηση διαμορφώνεται μια κοινωνία πλήρως εξαρτημένη από το χρήμα και με έκδηλα τα σημάδια της αποδιοργάνωσης. Η διάβρωση των αξιών και η χαλάρωση των δεσμών της κοινωνικής συνοχής δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την συνέχεια μιας κοινωνίας με συλλογικό όραμα κι αυτοσυνειδησία.⁴

Έτσι, το αίτημα για τοπική ανάπτυξη, σήμερα, καθίσταται πιο επίκαιρο από ποτέ και αποκτά όλο και περισσότερους υποστηρικτές.

Τέτοιου είδους ανάπτυξη συναντάται-όπως υποδηλώνεται και από το όνομά της- στην τοπική κοινωνία, που αποτελεί τρόπον τινά μια διευρυμένη οικογένεια. Οι αξίες που υπάρχουν σε μια οικογένεια, συναντώνται και στην τοπική κοινωνία και της προσδίδουν συνοχή και συνέχεια. Αυτές είναι οι αξίες του αυτοσεβασμού, της

³ Η ανάπτυξη εκφράζει πάνω απ' όλα τον διεθνή καταμερισμό εργασίας, έτσι όπως διαμορφώνεται μετά τον Β Παγκόσμιο πόλεμο, όπου κι εμφανίζεται σαν οικονομική και ταυτόχρονα κοινωνική κατηγορία. Η «ενδογενής ανάπτυξη», μπαίνει στο προσκήνιο μαζί με την μεγάλη οικονομική κρίση, ενώ ο όρος «τοπική», εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας του '70. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. ο.π.

⁴ Γ. Πανούσης, Κοινωνική Πολιτική και κοινωνία των πολιτών, σελ. 252.

αγάπης, της εθελοντικής προσφοράς, της αλληλεγγύης, η εμπιστοσύνη, η συμμετοχή και η αξία του μέτρου και της αρμονίας.⁵

Μια κοινωνία που στηρίζει την ανάπτυξή της σε αυτές τις αξίες, έχει την δυνατότητα να επιβιώσει και να διατηρηθεί. Τα μέλη κάθε τέτοιας κοινωνίας καταξιώνονται ως άνθρωποι, μέσα από την προσφορά τους και αποτελούν ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Επίσης, τίθενται στο κέντρο της ανάπτυξης, σε αντίθεση με την θέση που κατέχει στην παγκόσμια κοινωνία και η ανάπτυξη αποτελεί απλά το μέσον για την επίτευξη της ευημερίας του.

Η τοπική κοινωνία οργανώνεται κι έχει αναπτύξει τους δικούς της μηχανισμούς για την προώθηση της ανάπτυξης. Είναι διαφορετική από τις υπόλοιπες, έχει την δική της ταυτότητα και τους δικούς της κώδικες επικοινωνίας. Αυτή η διαφορετικότητα που την διακρίνει την βοηθά να κάνει αισθητή την παρουσία της και να εξακολουθεί να υπάρχει.

Ο κύριος μηχανισμός που χρησιμοποιεί είναι η ευαισθητοποίηση κι ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου. Έτσι, επιτυγχάνεται η ενεργός συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία. Επιπλέον, εκτός από τους ανθρώπους κινητοποιούνται κι αξιοποιούνται οι διαθέσιμοι τοπικοί πόροι. Αυτή η διαδικασία καθιστά την ανάπτυξη μια καθαρά τοπική υπόθεση.

Έτσι, κάθε τόπος είναι μια αποθήκη «κοιμισμένων ενεργειών» του ενδογενούς δυναμικού, των οποίων η ενεργοποίηση εξαρτάται από τον άνθρωπο που ζει εκεί.⁶

⁵ Α. Παπακωνσταντινίδης, Ευαισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία, Αθήνα 1998, σελ. 138.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι κατ' εξοχήν ο χώρος, όπου όλα όσα οραματίζεται η τοπική κοινωνία μπορούν να γίνουν πράξη. Μπορεί να οραματιστεί, να εμπνεύσει, να συνειδητοποιήσει, να κινητοποιήσει και να υλοποιήσει.⁷

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια πιο ενεργή και συνειδητοποιημένη στάση της ΤΑ γύρω από τα θέματα της ανάπτυξης. Εξάλλου, είναι το επίπεδο διοίκησης που βρίσκεται πιο κοντά στον πολίτη και γνωρίζει καλύτερα από τον καθένα τις ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Αυτό υποδηλώνεται από την ενεργοποίηση των φορέων της ΤΑ, μέσα από την ανάληψη πρωτοβουλιών και την δημιουργία θεσμών, που σκοπό έχουν να βελτιώσουν την ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Ένας από τους φορείς σε τοπικό επίπεδο που έχουν αναλάβει το δύσκολο έργο της ανάπτυξης είναι οι Αναπτυξιακές Εταιρείες.

Αποτελούν μια ιδιαίτερη κατηγορία επιχειρήσεων των ΟΤΑ. Οι δραστηριότητές τους καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ενεργειών και δράσεων, που στοχεύουν στην υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης και την προώθηση της απασχόλησης. Όλες- εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων – έχουν συσταθεί με την μορφή ΑΕ του ΔΚΚ και ΚΝΑ και στο μετοχικό τους κεφάλαιο, συμμετάσχουν κι άλλοι τοπικοί οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς.⁸

⁶ Περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος '95, σελ. 45

⁷ Δ. Π. Αποστόλου, Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, τεύχος 1/2002, ΚΕΔΚΕ, σελ. 72.

⁸ Τάσος Σαπουνάκης, Δεκαπέντε χρόνια επιχειρηματικής δραστηριότητας της τοπικής Αυτοδιοίκησης, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 2/98, σελ. 126.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία παρουσιάζεται και αναλύεται η **Αναπτυξιακή Μεσσηνίας** και η επίδραση που ασκεί στην ενεργοποίηση της διαδικασίας για την τοπική ανάπτυξη.

Η δραστηριοποίηση ενός όλο και μεγαλύτερου αριθμού φορέων σε τοπικό επίπεδο, που εμπλέκονται στο αναπτυξιακό γίνεσθαι της περιοχής τους, μαρτυρά την πρόθεση αλλά και την δύναμη της τοπικής κοινωνίας να προβάλλει και να εφαρμόσει ένα καθαρά ανθρώπινο πρότυπο ανάπτυξης.

Η τοπική κοινωνία διαθέτει μεγάλη δύναμη και αποτελεί πλέον την μόνη ελπίδα για την επιστροφή των ιδανικών και των αξιών που μοιάζουν να εγκαταλείπονται. Ο απλός πολίτης της τοπικής κοινωνίας, έχει ήδη αρχίσει να αντιλαμβάνεται την δύναμη που κρύβει μέσα του. Το μόνο που μένει είναι να την αξιοποιήσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ.

«Οι τρόποι αντιμετώπισης μιας σύγκρουσης αξιών σε οποιεσδήποτε κοινωνικές περιστάσεις, είναι πεπερασμένου αριθμού. Ένας τρόπος είναι η γεωγραφική στεγανοποίηση... Ένας άλλος, πιο ενεργητικός, είναι η αποχώρηση... Ένας τρίτος τρόπος αντιμετώπισης της ατομικής ή της πολιτισμικής διαφοράς είναι ο διάλογος. Εδώ μια σύγκρουση αξιών μπορεί κατ'αρχήν να λειτουργήσει με θετικό πρόσημο, μπορεί να γίνει μέσο για περισσότερη επικοινωνία και αυτοκατανόηση... Τέλος, μια σύγκρουση αξιών μπορεί να επιλυθεί με την χρήση εξαναγκασμού ή βίας... Στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία όπου ζούμε σήμερα οι πρώτες δύο από αυτές τις τέσσερις επιλογές έχουν μειωθεί δραστικά».

Anthony Giddens

«Οι ανθρώπινες αξίες θυσιάζονται στην τεχνολογική πρόοδο και η προτεραιότητα της πληροφορίας υπερβαίνει εκείνη του μυαλού, της ψυχής και του σώματος».

Kroker

Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο που έχει αποκτήσει παγκόσμια κλίμακα και διαμορφώνει τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις ολόκληρου του πλανήτη.

Υπάρχει μια έντονη φιλολογία τα τελευταία χρόνια για αυτό το φαινόμενο κι έχουν εκφραστεί διαφορετικές απόψεις. Κοινό σημείο όλων αυτών, είναι η διαπίστωση, ότι οι λαοί μένουν απλοί παρατηρητές των όσων συμβαίνουν, χωρίς να μπορούν να εκφραστούν, να εναντιωθούν και να αλλάξουν την νέα τάξη πραγμάτων, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται.⁹

Με τον όρο “παγκοσμιοποίηση” περιγράφεται η διαδικασία απελευθέρωσης των αγορών, των κεφαλαίων και των υπηρεσιών και συνδέεται με τις προσπάθειες των πολυεθνικών εταιριών για συνεχή επέκταση των δραστηριοτήτων τους.¹⁰ Επίσης, υποδηλώνει μια τάση για μεγαλύτερη μετακίνηση των ανθρώπων, από ότι παλαιότερα και ταχύτερη διάδοση των πληροφοριών χάρη στις νέες τεχνολογίες.¹¹

Εκφράζει μια μεταστροφή των κοινωνικών, πολιτισμικών, οικονομικών και χρηματοπιστωτικών διαδικασιών από το εθνικό στο παγκόσμιο επίπεδο.¹²

Η έννοια της παγκοσμιοποίησης, δεν περιορίζεται στην εξάλειψη της διαφορετικότητας και την παγίωση της ομογενοποίησης στον οικονομικό μόνο τομέα, αλλά

⁹ Ιωάννης Τούρας, Παγκοσμιοποίηση και ελληνική κοινωνία.

¹⁰ Α. Παπακωνσταντινίδης, Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης, σημειώσεις για το μάθημα του Τμήματος Διοίκησης μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα 1998, σελ. 3.

¹¹ Χολέβας Κων/νος, Τρεις μύθοι για την παγκοσμιοποίηση.

¹² Ράλλης Γκέκας, Τα Οικονομικά των ΟΤΑ μπροστά στις Νέες Προκλήσεις, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2000, σελ. 67.

επεκτείνεται και στον πολιτιστικό. Δηλαδή, υπάρχουν δύο παράμετροι της παγκοσμιοποίησης, η οικονομική και η πολιτιστική, βάσει των οποίων διαμορφώνονται οι παγκόσμιες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες.¹³

Στο πολιτικό – πολιτιστικό πεδίο, έντονος προβληματισμός υπάρχει γύρω από τον ρόλο του κράτους έθνους, ο οποίος περιορίζεται συνεχώς, καθώς δεν είναι συμβατός με τους στόχους που θέτει η παγκοσμιοποίηση.

Στο οικονομικό επίπεδο, στόχος της παγκοσμιοποίησης είναι η αύξηση των κερδών του πολυεθνικού κεφαλαίου που θα προκύψει μέσα από την διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών εργασίας.¹⁴

Η παγκοσμιοποίηση πρόβαλλε ως απόρροια της διαρκούς συσσώρευσης ιδιωτικού κεφαλαίου στα χέρια λίγων, που ένωσαν τις δυνάμεις τους κάτω από το σχήμα των πολυεθνικών εταιριών. Οι ανεξέλεγκτοι αυτοί γίγαντες, με την επένδυση κεφαλαίων στις διεθνείς αγορές, κατάφεραν να διεισδύσουν σε αυτές, να τις ελέγξουν και να διαμορφώσουν τις εξελίξεις κατά τέτοιο τρόπο που να επηρεάσουν την οικονομία κάθε χώρας.

Οι εταιρίες αυτές λειτουργούν χωρίς ηθικούς φραγμούς κι επιδιώκουν μέσα από την συσσώρευση κεφαλαίου, την ικανοποίηση των δικών τους συμφερόντων, αδιαφορώντας για τις συνέπειες των δράσεών τους.

Έτσι, αφού εξαντλήσουν τις εγχώριες δυνατότητες, αναζητούν νέες αγορές για πιο επικερδή τοποθέτηση των

¹³ Γ.Βοσκόπουλος, Παγκοσμιοποίηση, άρθρο σε ιστοσελίδα του *intranet*

¹⁴ *ό.π.*

κεφαλαίων τους. Η εγκατάστασή τους σε ξένες χώρες και στην συνέχεια η απομύζησή τους συνοδεύονται συχνά από πόλεμο, βία, εκμετάλλευση, απειλές, εξαγορά συνειδήσεων κ.τ.λ.

Μια σειρά ευνοϊκών παραγόντων, συμβάλλει στην δημιουργία του κατάλληλου κλίματος, για την διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξή της. Έτσι, επιταχύνεται η κυριαρχία της και η επικράτηση της λογικής της, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Η δημιουργία αυτών των συνθηκών, τοποθετείται στις αρχές της δεκαετίας του '90. Την ίδια εποχή στην Ελλάδα συντελείται η απελευθέρωση των Μ.Μ.Ε από την κρατική μονοπώληση. Ένα σημαντικό γεγονός, καθώς συνδέεται με τις ελπίδες για ένα ελεύθερο κόσμο, απαλλαγμένο από τον φόβο του Γ΄ Παγκοσμίου Πολέμου, όπου τα Μ.Μ.Ε. μετατρέπονται σε μεσίτες των συμφερόντων των πολυεθνικών εταιριών.¹⁵

Μια άλλη παράμετρος συνδέεται με την κρίση του κράτους πρόνοιας την τελευταία δεκαετία και την παράλληλα αύξηση της ανεργίας.

Ένας ακόμα από τους παράγοντες που συντελούν στην επιτάχυνση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης είναι η τεχνολογία, καθώς με τις εξελίξεις που σημειώνονται στον τομέα αυτό, διευκολύνεται η πρόσβαση των ιδιωτικών κεφαλαίων στις διεθνείς αγορές, με όλες τις αρνητικές συνέπειες που αυτή συνεπάγεται.

¹⁵ Ι.Τούρας, Παγκοσμιοποίηση και ελληνική κοινωνία.

Επίσης η πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις, ευνοούν την παγκοσμιοποίηση. Η πρόοδος συνδυάζεται με την αποδοτικότητα του ιδιωτικού κεφαλαίου. Έτσι, μειώνονται τα κονδύλια του κρατικού προϋπολογισμού, που προορίζονται για δημόσιες δαπάνες. Αυτό συνεπάγεται τον δανεισμό των κυβερνήσεων που αδυνατούν να αποπληρώσουν το δημόσιο χρέος. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, περιορίζονται σταδιακά οι κοινωνικές παροχές και επεκτείνεται η πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων για την παροχή υπηρεσιών που δεν μπορεί να καλύψει ο δημόσιος τομέας.

Η αποδιοργάνωση του Κράτους Πρόνοιας, που συνοδεύτηκε με την διαπλοκή της πολιτικής εξουσίας με οικονομικά συμφέροντα, όπως και η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των χρηματαγορών είναι δυο ακόμη λόγοι που ευνοούν την γιγάντωση αυτού του φαινομένου.

Κάτω από την επίδραση όλων αυτών των παραγόντων, τίθενται υπό αμφισβήτηση οι αξίες που στηρίζουν την οργάνωση της κοινωνίας και διαταράσσεται η συνοχή του κοινωνικού ιστού.

Από την συσσώρευση του κεφαλαίου ξεκινά μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων, που όπως είναι φυσικό, πλήττουν τους πιο αδύναμους (οικονομικά και κοινωνικά).

Η λογική της παγκοσμιοποίησης, θέτει ως βάση της κοινωνικής οργάνωσης το ιδιωτικό κεφάλαιο και δεν προσδίδει στην έννοια της ανάπτυξης την ανθρώπινη διάσταση. Αντίθετα προωθεί μια ανάπτυξη που ταυτίζεται με την έννοια της μεγέθυνσης. Έτσι, περιορίζεται το νόημα

της πραγματικής ανάπτυξης η οποία εκτός από την ποσοτική έχει και την ποιοτική της διάσταση.

Μάλιστα, είναι τόσο καθολική η διείσδυση της οικονομίας στην ζωή μας, που από τον 18^ο αιώνα και μετά διαμορφώνεται, σύμφωνα με τους κλασσικούς οικονομολόγους, ο τύπος του οικονομικού ανθρώπου, που σκέφτεται κι ενεργεί βάσει της λογικής που καθορίζεται από το οικονομικό του συμφέρον.¹⁶

Στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης η έννοια της ανάπτυξης στρεβλώνεται και μαζί με αυτήν και η αντίληψη για τον άνθρωπο, τον προορισμό του και τον ρόλο που καλείται να παίξει στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Η ανάπτυξη δεν αποτελεί πλέον το μέσον για την επίτευξη της ευημερίας του ανθρώπου, αλλά γίνεται αυτοσκοπός. Ο άνθρωπος δεν τίθεται στο κέντρο της αναπτυξιακής διαδικασίας και την θέση του παίρνει το κέρδος.

Πρόκειται για μια ανάπτυξη που δεν αποτελεί προϊόν μιας κοινής προσπάθειας, που γίνεται προς όφελος όλων αλλά προορίζεται να ικανοποιήσει τα συμφέροντα μιας ομάδας ανθρώπων από την οποία και κατευθύνεται.

Κάθε κοινωνία δίνει στην ανάπτυξη την μορφή και το περιεχόμενο που επιθυμεί έτσι ώστε να εκφράζεται μέσα από αυτή. Στην παγκόσμια κοινωνία η απόφαση για το είδος της ανάπτυξης, δεν λαμβάνεται από κοινού αλλά από αυτούς που διαθέτουν δύναμη και καθορίζουν τις τύχες όλων. Ο άνθρωπος χάνει βαθμούς από την ελευθερία του, υποτάσσεται και αποδέχεται άκριτα αυτά που του

επιβάλλουν. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει, τον κατακλύζει με μια πληθώρα μηνυμάτων που τον αποπροσανατολίζουν και χάνει τον προσρισμό του. Πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι ο συμβιβασμός δεν είναι λύση. Πρέπει να αντισταθεί. Με όποιον τρόπο κι αν αποφασίσει να αντιδράσει, η τελική απόφαση πρέπει να λαβαίνει υπόψη της όλες τις κοινωνικές, πολιτικές και ηθικές παραμέτρους της καθημερινότητάς του.

¹⁶ Δ. Γ. Τσαούσης, *Η κοινωνία μας*, Αθήνα 1997, σελ. 182-183.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ.

Α. Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ

“Δεν είναι ούτε το κράτος, ούτε το σύστημα, ούτε τι πολιτικό κόμμα που θα φέρουν την ευτυχία του ανθρώπου. Γι’ αυτό είναι χρεωμένος ο ίδιος ο άνθρωπος. Μόνο που αυτό δεν μπορεί να το πετύχει ως μεμονωμένο άτομο, αλλά αποκλειστικά μέσα σε σχέσεις ισότητας και σε συνεργασία με τους άλλους ανθρώπους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και με την αξιοποίηση ανάλογων θεσμών δημοκρατικής συλλογικής οργάνωσης, πρέπει να εξουσιάζει, αυτοδιαχειριστικά κι ελεύθερα, όχι μόνο τις ιδιωτικές και τις γενικές κοινωνικές σχέσεις, αλλά πιο πέρα, και το κράτος και το σύστημα και τα κόμματα, για να τα κάνει όργανα για την διαχείριση της ζωής του από τον ίδιο».

Ε. Καρντέλι

Κρίνεται σκόπιμο, στην αρχή αυτού του κεφαλαίου, πριν γίνει αναφορά σε οτιδήποτε άλλο, να προηγηθεί ένας σαφής προσδιορισμός της έννοιας της τοπικής κοινωνίας,

γιατί είναι μια έννοια με πυκνά νοήματα από την οποία πηγάζουν άλλες έννοιες που αναπτύσσονται στην συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου και η κατανόησή τους απαιτεί την ύπαρξη ενός σημείου αναφοράς.

Έτσι, η "τοπική κοινωνία" προσδιορίζεται από ένα πλέγμα σχέσεων και λειτουργιών, σε συγκεκριμένη, μικρού μεγέθους, χωρική γεωγραφική ενότητα, με την ιδιαιτερότητα ενός «εσωτερικού πολιτιστικού» κώδικα επικοινωνίας των κατοίκων της, που προσδίδει σε αυτήν την ταυτότητά της.¹⁷

Όταν λέμε ότι η κάθε κοινωνία έχει την δική της ταυτότητα, εννοούμε ότι τα μέλη της έχουν συνείδηση του γεγονότος, ότι αποτελεί ένα ξεχωριστό και διαφορετικό από τα άλλα σύνολο.¹⁸

Η αίσθηση της ταυτότητας "υποχρεώνει" τα άτομα να συμπεριφέρονται κατά ορισμένο τρόπο, που συναντάται μόνο στην συγκεκριμένη κοινωνία που την θωρακίζει και την διαφοροποιεί από τις υπόλοιπες.

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω ορισμό, η τοπική κοινωνία αποτελείται από δύο βασικά συστατικά.

Το πρώτο συστατικό είναι ο χώρος. Χώρος όχι με την έννοια ενός συγκεκριμένου τόπου που οριοθετείται γεωγραφικά, αλλά με την έννοια του λειτουργικού χώρου, μέσα στον οποίο αναπτύσσονται οι ανθρώπινες σχέσεις.

Το δεύτερο συστατικό είναι η κοινωνική συνοχή που την διακρίνει. Πρόκειται για το πιο βασικό στοιχείο που κρατά ενωμένη την τοπική κοινωνία και την προσδίδει την μοναδικότητα κι ιδιαιτερότητά της. Η κοινωνική συνοχή

¹⁷ Λ. Παπακωνσταντινίδης, *Εναισθητοποιημένη τοπική κοινωνία*, Αθήνα 1998, σελ. 216.

¹⁸ Δ. Γ. Τσαούσης, *Η Κοινωνία μας*, Αθήνα 1997, σελ. 22.

εκφράζεται με την υιοθέτηση κωδικών επικοινωνίας και θεμελιώνεται στην συλλογική ταυτότητα, η οποία δίνει την απάντηση στην ερώτηση των μελών της κοινωνίας «ποιοι είμαστε»;¹⁹. Πρόκειται για κώδικες που παραπέμπουν στον πολιτισμό κι επειδή αναπτύσσονται σε μια τοπική κοινωνία, στον **τοπικό πολιτισμό**²⁰, που ορίζεται ως ένα σύστημα ιστορικών και γεωγραφικών συγκυριών, ηθών, εθίμων κτλ κι αποτελεί κεντρικό στοιχείο αειφορίας κι επιβίωσης.

Άρα, η κοινωνική συνοχή, επαγωγικά, εκφράζεται με τον πολιτισμό, δηλαδή με τις αξίες, ιδέες, πεποιθήσεις, τρόπους συμπεριφοράς και έκφρασης συναισθημάτων, που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά.²¹

Η τοπική κοινωνία έχει αναπτύξει την δική της δυναμική που στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο «κοινωνικό κεφάλαιό» της. Με αυτήν την έννοια ορίζεται η ικανότητα διαφόρων φορέων κι οργανισμών που δρουν αποτελεσματικά και συλλογικά σε τοπικό επίπεδο²². Το «κοινωνικό κεφάλαιο» προσδιορίζει μια αυθεντική στάση ζωής, έτσι όπως εξωτερικεύεται μέσα από την εμπιστοσύνη, την αυτογνωσία, την επικοινωνία, την αλληλεγγύη και την τοπική συνείδηση.

Υποστηρίζοντας και διευκολύνοντας την συλλογική δράση, παίζει καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση μιας

¹⁹ Δ. Γ. Τσαούσης, *Η Κοινωνία μας*, Αθήνα 1997, σελ. 25.

²⁰ Λ. Παπακωνσταντινίδης, *Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης*, σημειώσεις για το μάθημα του Τμήματος Διοίκησης μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Αθήνα 2000, σελ. 22.

²¹ Δ. Γ. Τσαούσης, *Η Κοινωνία μας*, Αθήνα 1997, σελ. 27.

²² Λ. Παπακωνσταντινίδης, *Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης*, σημειώσεις για το μάθημα του Τμήματος Διοίκησης μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Αθήνα 2000, σελ. 104.

ισχυρής κοινωνίας πολιτών.²³ Η **κοινωνία των πολιτών**²⁴ είναι ένα σύνολο ελεύθερων αυτόνομων και πλουραλιστικών οικονομικών και μη οργανώσεων και θεσμών που αντισταθμίζουν το κράτος και περιλαμβάνει τα εξής²⁵: συνδικαλιστικές ενώσεις και ενώσεις εργοδοτών, μη κυβερνητικές οργανώσεις, επαγγελματικά επιμελητήρια, φιλανθρωπικές οργανώσεις και οργανώσεις στις οποίες συμμετέχουν οι πολίτες.

Είναι δηλαδή μια μορφή κοινωνικής δράσης που αντλεί την δύναμή της από την ενεργοποίηση των πολιτών και την εθελοντική συνεργασία.

²³ Χ. Παρασκευόπουλος, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Κοινωνία πολιτών και Δημοσιονομική πολιτική, σελ. 43-65.

²⁴ Γ. Πανούσης, Κοινωνική πολιτική και κοινωνία των πολιτών, σελ. 252.

²⁵ Γ. Καφαντάρη, Η ενεργή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών ως διασφάλιση της δημοκρατικής ανάπτυξης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο περ. Τετράδια αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 2/2002, σελ. 39-46.

B.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

«Η περιφερειακή πολιτική μπορεί να είναι αποτελεσματική μόνο αν χρησιμοποιήσει τις γνώσεις και τις δυνατότητες των κατοίκων της περιοχής».

Π. Παπαγιάννης

Οι απόψεις που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς πάνω στο ζήτημα της ανάπτυξης, είναι πολλές και διαφορετικές, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει στον σύγχρονο κόσμο μια κοινά αποδεκτή αντίληψη για το τι είναι ανάπτυξη.

Ο όρος *ανάπτυξη* μπορεί να πάρει διαφορετικό περιεχόμενο.

Μπορεί να δηλώνει:²⁶

**μια θετική μεταβολή των βασικών συστατικών στοιχείων της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, όπως η αύξηση του ΑΕΠ, του εισοδήματος, της ευημερίας, της πολιτιστικής ανάπτυξης και της χρήσης νέων τεχνολογιών.*

**την διεύρυνση της κοινωνικής δικαιοσύνης με παράλληλη μεταβολή της διάρθρωσης της παραγωγής και των κοινωνικών δομών, που θα εξασφαλίσει την συμμετοχή των κοινωνικών ομάδων στην διαδικασία λήψης των αποφάσεων.*

²⁶ Αγροτική Πολιτική-Θεσμικός Εκσυγχρονισμός νέοι προσανατολισμοί για την Γεωργία του 2000, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2002,σελ. 134-135.

Σύμφωνα με έναν άλλο ορισμό, αυτόν που δίνει η UNESCO, η ανάπτυξη θεωρείται:²⁷

-μια ολοκληρωμένη οργανική διαδικασία, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραγόντων, που αλληλοεπηρεάζονται διαρκώς.

-μια ενδογενής αναπτυξιακή διαδικασία κάθε χώρας, περιφέρειας ή περιοχής, που αναλαμβάνει την διαδικασία της ανάπτυξης, σύμφωνα με τις δικές της επιλογές και σε αρμονία με τους στόχους και τις επιδιώξεις του πληθυσμού της, και

-μια παγκόσμια διαδικασία, με την έννοια ότι οι στόχοι κάθε χώρας και τα προβλήματά της, καθορίζονται σε συνάρτηση με τα παγκόσμια προβλήματα.

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου δεν είναι η ανάλυση όλων αυτών των θεωρητικών προσεγγίσεων. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην έννοια της τοπικής ανάπτυξης και για να γίνει πιο κατανοητή, γίνεται μια αναφορά στο πλαίσιο της επικρατούσας αντίληψης για την ανάπτυξη, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί στις αναπτυγμένες χώρες.

Η καθεαυτή έννοια της ανάπτυξης την ορίζει ως μια μακροχρόνια διαδικασία κοινωνικοοικονομικού, πολιτικού και πολιτιστικού μετασχηματισμού της κοινωνίας, προς μια ανθρωπινότερη και ποιοτικά ανώτερη ζωή στην κάθε της έκφραση.²⁸

Η ανάπτυξη είναι μια πολυδιάστατη έννοια που προσεγγίζεται από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Το περιεχόμενο που παίρνει εξαρτάται από τις κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές συνθήκες που

²⁷ Ο.π

²⁸ Α. Παπακωνσταντινίδης, Ευαίσθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία, Αθήνα 2002, σελ. 19.

επικρατούν κάθε φορά σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο όρος "ανάπτυξη" με την έννοια που χρησιμοποιείται εδώ κι όπως τον γνωρίζουμε σήμερα, είναι πολύ πρόσφατος, αφού έκανε την εμφάνισή του μόλις μετά το τέλος του ΄Β Παγκοσμίου Πολέμου. Η Ευρώπη βγήκε από αυτό τον πόλεμο κατεστραμμένη και η ανάγκη για ανασυγκρότηση καθίσταται επιτακτική. Η μεγάλη νικήτρια, η Αμερική, - επιδιώκοντας την εξυπηρέτηση των δικών της συμφερόντων- προωθεί στην υπό ανοικοδόμηση Ευρώπη, μια διαδικασία ανάπτυξης που χαρακτηρίζεται από μια ομοιόμορφη πορεία, εφαρμόσιμη σε οποιαδήποτε χώρα, ανεξάρτητα από το κοινωνικό και πολιτισμικό της σύστημα. Εκφράζεται η άποψη ότι οι υπανάπτυκτες χώρες, για να προσεγγίσουν την οικονομική ευημερία που έχει επιτευχθεί στην Δύση, πρέπει να απελευθερωθούν από τους παραδοσιακούς θεσμούς που τις παγιδεύουν και να υιοθετήσουν τρόπους συμπεριφοράς, παρόμοιες με αυτούς της Δύσης.²⁹ Η ανάπτυξη σύμφωνα με αυτή την λογική, μεταφράζεται ως μια αδιάκοπη και συνεχή πορεία βελτίωσης, των υλικών αγαθών και υπηρεσιών, που απολαμβάνουν οι πολίτες.³⁰

Στα πενήντα περίπου χρόνια εφαρμογής αυτού του μοντέλου ανάπτυξης, αποκομίσαμε πολύτιμες εμπειρίες και διδάγματα, που επιτρέπουν την αμφισβήτηση της δυναμικής του.

²⁹ Anthony Giddens, Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία, Αθήνα 1993, σελ. 54-55.

³⁰ Η θεώρηση αυτή της ανάπτυξης είναι γνωστή στη βιβλιογραφία ως "απλοποιημένη προσέγγιση" ή "μοντέλο απεριόριστης ανάπτυξης".

Έγινε κατανοητό ότι³¹:

- Η ανάπτυξη δεν μπορεί να στοχεύει στην διαρκή αύξηση της υλικής ευημερίας των ανθρώπων διότι δεν υπάρχουν αρκετοί πόροι.

- Η ανάπτυξη πρέπει να είναι ολοκληρωμένη, να αφορά δηλαδή όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, εγκαταλείποντας τις μονομέρειες που οδηγούν σε στρεβλώσεις, οι οποίες με την σειρά τους βάζουν σε κίνδυνο την μελλοντική ευημερία.

- Η ανάπτυξη δεν είναι δουλειά αποκλειστικά και μόνο των τεχνοκρατών ή μιας μικρής μειοψηφίας ανθρώπων. Οι πολίτες πρέπει να είναι συμμετοχοί σε όλα τα στάδια της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Ο μισός αιώνας που μεσολάβησε ήταν αρκετός για να αποκτήσει η ανάπτυξη νέο περιεχόμενο και να αναδυθεί μια νέα φιλοσοφία περί αυτού του θέματος.

Η αντίληψη λοιπόν που έχει επικρατήσει για την ανάπτυξη, είναι προϊόν του καπιταλιστικού συστήματος³², που την προσδιορίζει ως μια διαδικασία οικονομικής μεγέθυνσης, που συνδέεται με τις υλικές ανέσεις ενός μικρού μέρους του πληθυσμού της γης.³³

³¹ Γ. Α. Δαουτόπουλος, Αειφόρος Ανάπτυξη και Τοπική Κοινωνία, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/99, σελ. 87-90.

³² Η ανάπτυξη είναι μια διαδικασία ριζωμένη στις πολιτιστικές αξίες. Το καπιταλιστικό σύστημα, στην βάση των δικών του αξιών, στηρίζεται στην τάση για κυριαρχία, ατομισμό και την αντίληψη ότι το κέρδος οφείλει να ρυθμίζει το κοινωνικό σύστημα. Έτσι, η επιβολή αυτού του συστήματος, έφερε αντιμέτωπα συστήματα εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους, τόσο στο επίπεδο κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης, όσο και σε αυτό των πολιτιστικών αξιών κι αναγκών. Για περισσότερα στοιχεία βλ. : Σ. Μάπλα, Οι όροι του προβλήματος, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ.

³³ Ο.π.

Δηλαδή η ανάπτυξη ως έννοια περιορίζεται στην απόκτηση οικονομικού περιεχομένου. Πρόκειται για μια ανάπτυξη που επιδιώκει την αύξηση της υλικής ευημερίας, μέσα από την συνεχή επέκταση του πλούτου που συγκεντρώνεται στα χέρια λίγων, από τους οποίους και κατευθύνεται. Δόθηκε η εντύπωση ότι μπορεί να εξαπλωθεί παντού μέσα από την εφαρμογή μοντέλων. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της εφαρμογής της δεν ήταν τα αναμενόμενα κι έχει ήδη αρχίσει να αμφισβητείται αυτή η αντίληψη.

Αυτό το είδος της ανάπτυξης αφήνει αναπάντητα σημαντικά ερωτήματα όπως «γιατί», «από ποιους», με «ποιους» και «πώς» θα προέλθει η ανάπτυξη.

Έτσι, ο προβληματισμός που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια είναι ιδιαίτερα έντονος κι ο άνθρωπος βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα πλήθος πειστικών ερωτημάτων που ζητούν απαντήσεις.

Είναι ανάγκη να επαναοριοθετήσει τις προτεραιότητές του και να αναθεωρήσει την αντίληψη που έχει για την ανάπτυξη του και την στάση του γενικότερα.

Πρέπει να αποφασίσει τι είδους ανάπτυξη επιθυμεί, ποιος θα φέρει αυτή την ανάπτυξη και ποιος είναι ο ρόλος που καλείται να αναλάβει αυτός στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Τα παραπάνω ερωτήματα, όσο παράξενο κι αν ακούγεται, έχουν έτοιμες τις απαντήσεις, οι οποίες δεν βρίσκονται πουθενά αλλού παρά στην τοπική κοινωνία, σε αυτό το μικρό κομμάτι της κοινωνίας που παίζει καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση των συνθηκών επιβίωσης.

Οι λύσεις που προτείνει η τοπική κοινωνία φαίνονται παρακάτω.

Στο πρώτο ερώτημα, όσον αφορά το είδος της ανάπτυξης που κρίνεται επιθυμητό, η τοπική κοινωνία προτείνει μια κοινωνία που αποκτά ανθρώπινες διαστάσεις, στηρίζεται σε σταθερές, διαχρονικές αξίες και η αναπτυξιακή διαδικασία αναλαμβάνεται εξολοκλήρου από τους τοπικούς παράγοντες.

Επίσης η ανάπτυξη αυτή θα είναι αειφορική καθώς θα βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσης της σημερινής γενιάς, χωρίς να υποθηκεύει τις δυνατότητες ανάπτυξης των μελλοντικών γενεών. Γιατί ένας τρόπος ανάπτυξης που είναι στραμμένος προς την συνεχή επέκταση και την υλική κατανάλωση δεν είναι βιώσιμος.³⁴

Η προέλευση της ανάπτυξης είναι το δεύτερο ερώτημα στο οποίο δίνει απάντηση η τοπική κοινωνία.

Η αναζήτηση λύσεων στον τόπο διαμονής και η ανάδειξη του ανθρώπινου δυναμικού σε κύριο παράγοντα ανάπτυξης, αποτελεί απαραίτητο όρο.³⁵

Η τοπική ανάπτυξη είναι μια υπόθεση της τοπικής κοινωνίας. Είναι αποτέλεσμα και προϋπόθεση της τοπικής δυναμικής.³⁶ Τα μέλη της ευαισθητοποιούνται και αναλαμβάνουν τόσο μεταξύ τους, όσο και σε συνεργασία με ειδικούς φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, να κινητοποιήσουν όλους τους τοπικούς πόρους προς κοινό όφελος των ιδίων.

³⁴ Γ. Α. Δαουτόπουλος, Η Συμβολή της Κοινοτικής-τοπικής Ανάπτυξης στην Ευημερία της Ελληνικής Υπαίθρου, περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση, Απρίλιος-Ιούνιος '95, σελ. 45.

³⁵ Σ. Μάλπα, Οι όροι του προβλήματος, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ, σελ. 22.

³⁶ Μ. Στογιαννίδου, Τοπική Ανάπτυξη: Με ποια έννοια; σελ. 83.

Η τοπική κοινωνία διαθέτει μηχανισμούς η ενεργοποίηση των οποίων παράγει ανάπτυξη. Οι κύριοι αυτοί μηχανισμοί είναι η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση. Η ανάπτυξη δεν μπορεί να προέλθει από εξωτερικούς παράγοντες, ούτε να στηρίζεται σε οικονομικά ή πολιτικά συμφέροντα. Όπως επίσης πρέπει να αφορά όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, να είναι δηλαδή ολοκληρωμένη. Το τρίτο ερώτημα που απαιτεί μια απάντηση αφορά τον ρόλο των πολιτών στην αναπτυξιακή διαδικασία. Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση να καθορίσει το περιεχόμενο της ανάπτυξης που επιθυμεί και να ενεργήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Πρέπει να διαμορφώσει ο ίδιος, μέσα από την ενεργό συμμετοχή του, το αναπτυξιακό γίνεσθαι του τόπου του και να μην μείνει απλά θεατής των όσων συμβαίνουν.

Συνοψίζοντας λοιπόν, η τοπική κοινωνία προτείνει μια ανάπτυξη με τα παρακάτω χαρακτηριστικά³⁷:

- είναι ολοκληρωμένη αφού αφορά όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας
- στηρίζεται στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών, η οποία καθορίζει το περιεχόμενό της
- δίνει αξία στην ανθρώπινη ύπαρξη και εμπλουτίζει τη ζωή των ανθρώπων με χρήσιμες δραστηριότητες

Όλα τα παραπάνω αποτελούν το πλαίσιο μέσα στο οποίο τοποθετείται η τοπική ανάπτυξη.

Για πολλούς ίσως ακούγεται ουτοπικό. Ίσως αυτό συμβαίνει επειδή δεν έχει γίνει ακόμα αντιληπτή η τεράστια δύναμη που κρύβει μέσα της η τοπική κοινωνία.

Για να προσδιορίσουμε την έννοια της τοπικής ανάπτυξης πρέπει να διερευνήσουμε τους δύο όρους από τους οποίους αποτελείται.

Με τον όρο τοπική δεν υποδηλώνεται απλά ένας γεωγραφικός χώρος αλλά νοείται ένας τόπος με δική του ιστορία, πολιτισμικές αξίες, φυσικές και περιβαλλοντικές ιδιομορφίες, μέσα στον οποίο αναπτύσσουν την οικονομική και κοινωνική τους δράση οι τοπικές κοινότητες.³⁸

Ο όρος ανάπτυξη αναφέρεται σε μια διαδικασία οικονομικής μεγέθυνσης που συνοδεύεται από μακροχρόνιες διαρθρωτικές μεταβολές.³⁹

Ο Antonio Vasquez Barquero ορίζει την τοπική ανάπτυξη ως *«μια διαδικασία ανάπτυξης και διαρθρωτικής αλλαγής που επιδρά σε μια χωρικά καθορισμένη κοινότητα κι αποβλέπει στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της»*.⁴⁰

Σύμφωνα με τους Coffey, Polese και Stohr ένας άλλος ορισμός που θα μπορούσε να δοθεί για την τοπική ανάπτυξη είναι ο εξής: *«Η τοπική ανάπτυξη είναι μια διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών που οδηγεί στην βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού»*.⁴¹

Στη συνέχεια με βάση αυτόν τον ορισμό, οι τρεις μεγάλοι θεωρητικοί της ανάπτυξης προσδίδουν στην τοπική

³⁷ Ο.π.

³⁸ www.istoselides.gr

³⁹ Λ. Α. Παπακωνσταντινίδης, Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης, Σημειώσεις του μαθήματος στο τμήμα Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Αθήνα 2000.

⁴⁰ Α. Vasquez Barquero, Τοπική Ανάπτυξη: μια στρατηγική για την δημιουργία απασχόλησης, σελ 172.

⁴¹ www.istoselides.gr

ανάπτυξη τρεις διαστάσεις, την οικονομική, την κοινωνικοπολιτική και την πολιτικοδιοικητική. Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης μπορεί να αναλυθεί και να γίνει πλήρως κατανοητή στη βάση αυτού του ορισμού.

Η τοπική ανάπτυξη μπορεί να ταυτιστεί με την ενεργοποίηση των τοπικών παραγόντων. Ως τοπικοί παράγοντες νοούνται τόσα τα φυσικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά του χώρου, όσο και τα κοινωνικά και πολιτισμικά. Έτσι, στη βάση των τριών διαστάσεων έχουμε⁴² έναν τόπο:

- έναν τόπο όπου δημιουργείται ένα τοπικό ευνοϊκό πλαίσιο από τις χωρικές πολιτικές για την προστασία και ανάδειξη της τοπικής δυναμικής (πολιτικοδιοικητική διάσταση).
- Η αναπτυξιακή διαδικασία λαμβάνει υπόψη της ποιοτικά στοιχεία που σχετίζονται με το πολιτιστικό υπόβαθρο, τους τοπικούς θεσμούς και το σύστημα αξιών της τοπικής κοινωνίας (κοινωνικοπολιτιστική διάσταση)
- Η ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσα από την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών, είναι καθοριστικός παράγοντας για την οργάνωση των τοπικών παραγωγικών συντελεστών και κατ' επέκταση την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας (οικονομική διάσταση).

Η αντίληψη που επικρατούσε στο παρελθόν, με βάση την οποία, ήταν αρκετή η ενίσχυση μόνο του τομέα της οικονομίας, για να διαχυθεί η ανάπτυξη και στους άλλους

τομείς, είναι πλέον ξεπερασμένη. Αρχίζει να διαμορφώνεται μια νέα αντίληψη για την επίτευξη της κοινωνικής ευημερίας και την εξασφάλιση της ποιότητας ζωής των πολιτών, στην οποία η ανάπτυξη αποκτά και κοινωνικό και πολιτιστικό περιεχόμενο.⁴³

Κυρίαρχη θέση σε αυτή την αντίληψη αποκτά η τοπική ανάπτυξη η οποία αντιμετωπίζεται ως μια ολοκληρωμένη τοπική διαδικασία, που προσανατολίζεται στην κινητοποίηση των τοπικών πόρων, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων κάθε επιμέρους χωρικής μονάδας.⁴⁴

Όταν η ανάπτυξη είναι ολοκληρωμένη, δηλαδή σφαιρική, πολυτομεακή και τροφοδοτούμενη από τις αλληλεπιδράσεις που είναι η βάση για την εξέλιξη, μπορεί να αποκαλύψει την πλήρη αποτελεσματικότητά της.⁴⁵ Αυτή η διαδικασία της ολοκλήρωσης περνά μέσα από την ενεργοποίηση των τοπικών πόρων.

Η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη είναι μια οργανική διαδικασία, στην οποία παίζουν ρόλο οι φυσικοί πόροι, το κεφάλαιο, οι θεσμοί, οι οργανισμοί, οι φορείς της κοινωνίας, οι τοπικοί παράγοντες, η τοπική πρωτοβουλία, οι τοπικές επιχειρήσεις, η επιχειρηματικότητα, η ανθρώπινη αναζήτηση στους τομείς του πολιτισμού και η ποιότητα της επικοινωνίας των ατόμων ενός κοινωνικού συνόλου.⁴⁶

⁴² www.istoselides.gr

⁴³ Δ. Χριστοφιλοπούλου, Σχεδιασμός – Πολιτική – Κράτος και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Αθήνα 1989, σελ. 1.

⁴⁴ Α. Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Τοπική Ανάπτυξη και Διακοινοτική Συνεργασία, στο Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αθήνα 1989, σελ. 200

⁴⁵ M. Alleffesde, Σκέψεις για την διαδικασία ολοκλήρωσης στην τοπική ανάπτυξη, 1998.

⁴⁶ Φώτης Καλιπίρης, Παράγοντες Ανάπτυξης του Αγροτουρισμού στις Ορεινές και Μειονεκτικές Περιοχές, στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001, σελ.135.

Και' αυτήν την έννοια αφορά όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, αφού κινητοποιεί το σύνολο των παραγωγικών πόρων μιας περιοχής κι όχι ενός μόνο τομέα. Προϋποθέτει ένα πλέγμα αλληλεπιδράσεων των δραστηριοτήτων που είναι συμπληρωματικές και τα αποτελέσματα της μιας τροφοδοτούν την άλλη και αντίστροφα. Έτσι, η συμπληρωματικότητα και η συνέργια είναι η βάση για την εξέλιξη ενός συστήματος που στηρίζεται στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη.⁴⁷

B.2Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

Η τοπική ανάπτυξη δεν είναι απλή υπόθεση προϋποθέτει μια πολύπλοκη διαδικασία, η επιτυχία της οποία εξαρτάται από το πόσο συνειδητοποιημένη και ώριμη είναι η τοπική κοινωνία ώστε να αναλάβει μόνη της, στηριζόμενη στις δικές της δυνάμεις και χωρίς την επίδραση εξωτερικών παραγόντων το δύσκολο έργο της ανάπτυξης. Γιατί η εναπόθεση των προβλημάτων της ανάπτυξης αποκλειστικά και μόνο στην ευθύνη των ειδικών ή των τεχνοκρατών είναι όπως έδειξε η ιστορία όχι μόνο αναποτελεσματική αλλά και συχνά επικίνδυνη.⁴⁸

Κυρίαρχο στοιχείο της αναπτυξιακής διαδικασίας αποτελεί η ευαισθητοποίηση. Η τοπική ανάπτυξη

⁴⁷ Λ. Α. Παπακωνσταντινίδης, Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης, Σημειώσεις του μαθήματος στο τμήμα Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Αθήνα 2000.

⁴⁸ Γ. Α. Δαουτόπουλος, Η Συμβολή της Κοινοτικής-Τοπικής Ανάπτυξης στην Ευημερία της Ελληνικής Υπαίθρου, στο περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση και Αποκέντρωση, Απρίλιος-Ιούνιος 1995, σελ 46.

θεμελιώνεται πάνω σε τοπικά μη μετρήσιμα ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Πρόκειται για τις ανθρώπινες αξίες με βάση τις οποίες ο άνθρωπος οργανώνει την καθημερινή του ζωή, δίνοντας πραγματικό νόημα στην ύπαρξή του. Αφού ο άνθρωπος ευαισθητοποιηθεί και προσδιορίσει τις αξίες εκείνες με βάση τις οποίες πορεύεται έρχεται σε επικοινωνία με τα υπόλοιπα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Η επικοινωνία είναι βασικό στοιχείο των ανθρώπινων σχέσεων. Μέσω αυτής οι άνθρωποι συνεννοούνται, συζητούν και λύνουν τα προβλήματά τους και εμπιστεύονται ο ένας τον άλλον και δρουν συλλογικά. Η ικανότητα αλληλόδρασης προϋποθέτει την επικοινωνιακή δυνατότητα.⁴⁹ Έτσι δεν αποξενώνονται αλλά συνεχίζουν να λειτουργούν ομαδικά, ξεπερνώντας την αλαζονεία και τον ατομικισμό.

Αποφασίζουν οι ίδιοι για το είδος της ανάπτυξης που επιθυμούν και τους τρόπους με τους οποίους θα δράσουν. Για να συνεχίσουν ενωμένοι την κοινή τους προσπάθεια δημιουργούν μια "ομάδα" η οποία επιτρέπει την δημιουργία ψυχολογίας ομάδας και εμπύχωσης.⁵⁰ Ανάμεσα στα μέλη της ομάδας καλλιεργείται ένα κλίμα αλληλεγγύης και ομόνοιας που εγγυάται τον παραμερισμό των παθών και την αποκατάσταση της επαφής και της στενής συνεργασίας.

Μέσα από αυτή την διαδικασία και την συνεχή επικοινωνία γίνονται γνωστές οι ικανότητες και τα κρυμμένα ταλέντα που έχει κάθε άνθρωπος αλλά το περιβάλλον δεν άφηνε να εκδηλωθούν. Έτσι, η ομάδα μετρά

⁴⁹ Ν. Χ. Τάσης, Κοινωνιολογία Κοινωνική οργάνωση και πολιτισμικές διεργασίες, Αθήνα 1999, σελ. 35.

τις δυνάμεις της και καθένας αναλαμβάνει να κάνει αυτό για το οποίο είναι ικανός.

Κανένας δεν περισσεύει αλλά όλοι συμμετέχουν εθελοντικά με δική τους επιλογή. Καθένας είναι ελεύθερος να καθορίσει τις πράξεις του- στα πλαίσια πάντα τις ομάδας – και το πλέγμα των σχέσεων που δημιουργείται χαρακτηρίζεται από τον σεβασμό, την αυτοεκτίμηση, την γνώση των ορίων, την εμπιστοσύνη, την αλληλεγγύη και το πραγματικό ενδιαφέρον και κρατιέται ενωμένο και ισχυρό με τον δεσμό της κοινωνικής συνοχής. Σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο Εμίλ Ντυρκάημ, η εξωτερίκευση αυτή των τρόπων συμπεριφοράς και των αξιών διαμορφώνει αυτό που ο ίδιος χαρακτήρισε ως «συλλογική συνείδηση», την οποία και όρισε ως «*συνείδηση των συνειδήσεων*».⁵¹ Οι δράσεις που αναλαμβάνει ο καθένας δεν είναι αυτόνομες αλλά συμπληρώνουν η μια την άλλη, δένονται μεταξύ τους και μέσω της σωρευτικής αιτιώδους συνάφειας, τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα διαχέονται στο σύνολο της κοινωνίας. Επίσης οι δράσεις αναπτύσσονται γύρω από ένα σημείο αναφοράς. Πρόκειται για το κεντρικό θέμα με ικανότητα συσπείρωσης.⁵²

Το σημείο αναφοράς αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί βοηθάει την τοπική κοινωνία να διατηρηθεί, να διαφοροποιηθεί και να επιβιώσει. Αποτελεί την κινητήρια δύναμη για την ενεργοποίηση της διαδικασίας της

⁵⁰ Α. Α. Παπακωνσταντινίδης, *Εναισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία*, Αθήνα 2002, σελ. 218.

⁵¹ Δ. Γ. Τσαούσης, *Η κοινωνία μας*, Αθήνα 1997, σελ. 27.

⁵² Α. Α. Παπακωνσταντινίδης, *Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης, Σημειώσεις του μαθήματος στο τμήμα Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας*, Αθήνα 2000, σελ. 193.

Παπακωνσταντινίδης;

ευαισθητοποίησης, δυναμώνει την τοπική συνείδηση και προάγει την τοπική θέληση.⁵³

Σε όλη αυτή την προσπάθεια, οι παράγοντες μέσω των οποίων επιχειρείται η ανάπτυξη, εντοπίζονται μέσα στα πλαίσια της τοπικής κοινωνίας, καθώς λείπει ή ελαχιστοποιείται η επίδραση οποιουδήποτε εξωτερικού παράγοντα.

Η εμφάνιση νέων θεωριών και πρακτικών της λεγόμενης «ενδογενούς ανάπτυξης», που στηρίζονται στην κινητοποίηση και συστηματική αξιοποίηση, όλων των τοπικών διαθεσιμοτήτων, ενθαρρύνει την πρωτοβουλία και την καινοτομία, σε ομάδες που προτίθενται να καταστούν ενεργοί πρωταγωνιστές της δικής τους ανάπτυξης, όπως και αυτής της μικρής τους περιοχής.⁵⁴

Έτσι, η προσπάθεια αποκτά το χαρακτηριστικό της ενδογένειας και η ανάπτυξη χαρακτηρίζεται ενδογενής⁵⁵ καθώς νοείται ως μια διαδικασία ανάπτυξης μιας χωρικής οντότητας, η οποία, σε κάποια ιστορική στιγμή, αποφασίζει με δική της πρωτοβουλία, να ενεργοποιήσει τους πόρους που διαθέτει (ανθρώπινο δυναμικό, κεφάλαιο, φυσικοί πόροι) αποκλείοντας όλους, ή τουλάχιστον ορισμένους, από τους

⁵³ Ο.π.

⁵⁴ Maurice Allefresde, Χρηματοδότηση και κατάρτιση: δυο ουσιαστικά μέσα για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών στον μεσογειακό αγροτικό χώρο, Τοπική ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ, σελ. 163.

⁵⁵ Οι Coffey και Polèse ταυτίζουν την τοπική ανάπτυξη με την ενδογενή, προτείνοντας τέσσερα στάδια τοπικής ανάπτυξης. Τα στάδια αυτά είναι:

- 1) Ηανάδυση της τοπικής επιχειρηματικότητας.
- 2) Η ανάπτυξη κι επέκταση των τοπικών επιχειρήσεων.
- 3) Η διατήρηση των τοπικών επιχειρήσεων κάτω από τοπικό έλεγχο.
- 4) Η επίτευξη μιας οικονομικής διάρθρωσης με λειτουργίες και επιχειρηματικές υπηρεσίες που βρίσκονται κάτω από τον τοπικό έλεγχο.

Για περισσότερα βλ. Εμανουήλ Χριστοφάκης, Ενδογενής Ανάπτυξη: Σχεδιασμός και Πολιτική σε Τοπικό Επίπεδο, Διδακτορική Διατριβή, 2000.

εξωτερικούς παράγοντες, που θέτουν φραγμούς στην δική της ανάπτυξη.⁵⁶

Η ενδογενής ανάπτυξη συνδέεται με το πρότυπο της «από τη βάση» ανάπτυξης.⁵⁷

Ξεκινά από τους απλούς πολίτες που κάποια στιγμή αντιλαμβάνονται ότι ο ρόλος τους δεν είναι διακοσμητικός και πρέπει μέσα από την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών⁵⁸, να παρέμβουν στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και να πάρουν το μέλλον στα χέρια τους. Εξάλλου, ένα αναπτυξιακό μοντέλο προσανατολισμένο στον άνθρωπο, δεν θα μπορούσε να παραμερίσει εντελώς τις παραδοσιακές υπέρτατες αξίες όπως η συλλογική ευημερία.

Η στρατηγική αυτή αναγνωρίζει το δικαίωμα των κατοίκων κάθε χωρικής μονάδας, να επιλέξουν, να προγραμματίσουν και να προωθήσουν τις μορφές και τους ρυθμούς ανάπτυξης, που οι ίδιοι επιθυμούν, μέσω ενός συστήματος αποκεντρωμένου συμμετοχικού μικροπεριφερειακού προγραμματισμού.⁵⁹

Εκφράζεται με την ενεργοποίηση των κατοίκων της τοπικής κοινωνίας, μέσα από την ενεργό συμμετοχή στην

⁵⁶ Λ. Α. Παπακωνσταντινίδης, Στρατηγική Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αθήνα 2003, σελ. 361.

⁵⁷ Το αντίθετο μοντέλο ανάπτυξης είναι η «εκ των άνω» ανάπτυξη. Πρόκειται για την καθιερωμένη στρατηγική ανάπτυξης στις καπιταλιστικές χώρες. Η στρατηγική αυτή συνέβαλε στην προώθηση της μεγέθυνσης των ανεπτυγμένων χωρών. Ωστόσο η εφαρμογή της δημιούργησε ένα πλήθος προβλημάτων και σήμερα προκαλεί έντονες αμφισβητήσεις.

⁵⁸ Ο Samir Amin διακρίνει πέντε είδη επιδιώξεων που εκφράζονται μέσα από την ανάληψη πρωτοβουλιών. Πρώτη επιδίωξη είναι η μείωση της ανεργίας, δεύτερη η αποκέντρωση και η μείωση των περιφερειακών αναπτυξιακών ανισοτήτων, τρίτη η συνάρθρωση ανάμεσα στο σύστημα της κυρίαρχης οικονομίας και την οικονομία των κάθε είδους μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τέταρτη η διεύρυνση του πεδίου κοινωνικοποίησης και Πέμπτη ο μετασχηματισμός του τρόπου ζωής.

⁵⁹ Α. Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Τοπική Ανάπτυξη και Διακοινοτική Συνεργασία, στο Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αθήνα 1989, σελ. 200.

αναπτυξιακή διαδικασία με την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών⁶⁰.

Το κλειδί για την ενεργοποίηση της τοπικής πρωτοβουλίας, είναι μια έντονη συναίσθηση που προκαλείται από την συνειδητοποίηση του γεγονότος, ότι τίποτα δεν πρόκειται να συμβεί, αν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, δεν πάρουν στα χέρια τους την ευθύνη να κάνουν κάτι σε τοπικό επίπεδο. Η καινοτομία βρίσκεται στην επιλογή του τοπικού επιπέδου, ως του ενδεικνυόμενου για την οικοδόμηση της λύσης.⁶¹

Κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία ενός τέτοιου μοντέλου ανάπτυξης, είναι το ανθρώπινο δυναμικό και πιο συγκεκριμένα πόσο συνειδητοποιημένο κι αποφασισμένο είναι να παρέμβει αποτελεσματικά στην διαδικασία της ανάπτυξης.

Η θέση αυτή ενισχύεται με την άποψη του Joao Cravinho, σύμφωνα με τον οποίο, «η ενδογενής ανάπτυξη που βασίζεται στις τοπικές πρωτοβουλίες, είναι απόρροια μιας σειράς διαδικασιών κοινωνικής διεύρυνσης, που είναι ριζωμένες στην τοπική πραγματικότητα».⁶²

Μέσα από την ανάληψη των τοπικών πρωτοβουλιών καταδεικνύεται ο συνεχώς αυξανόμενος ρόλος που διαδραματίζει το τοπικό επίπεδο στην ανάπτυξη.⁶³

⁶⁰ Οι τοπικές πρωτοβουλίες μπορούν να κατανοηθούν ως μια αντίδραση σε τοπικό επίπεδο, ενάντια στην κατάσταση που επικρατεί και διευκολύνονται από την αντίληψη ότι βαθιές κοινωνικές αλλαγές είναι απαραίτητες για να αντιστραφεί η κατάσταση. Για περισσότερα στοιχεία βλ. ουτοπία σελ. 196-201.

⁶¹ Πρόκειται για το λεγόμενο «σοκ συνειδητοποίησης». Για περισσότερα στοιχεία βλ. :Joao Cravinho, Αντιμετωπίζοντας την κρίση σε τοπικό επίπεδο: Προοπτικές του ρόλου των Τ.Α.Π. στην κοινωνική αλλαγή, Τοπική ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ, σελ. 195-219.

⁶² Ο.π.

⁶³ Γρ. Καυκαλάς, Ν. Κομνηνός, Επίλογος: Η αναβάθμιση του τοπικού, σελ. 219.

Γιατί ο συντομότερος κι ο πιο αποτελεσματικός δρόμος για την ανάπτυξη, είναι η ίδια η πίστη που έχει που έχει προς αυτή την κατεύθυνση η τοπική κοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Α. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

«...Στην μονομερή και δογματική κατοχύρωση της ιδιωτικής κοινωνίας και των δυνάμεων που την συνέχουν, απέναντι του κράτους και των κρατικών παρεμβάσεων έχει υποκατασταθεί σήμερα μια περισσότερο διαλεχτική αντίληψη των σχέσεων εξουσίας και κοινωνίας. Αντίληψη που εκφράζεται κατ'έξοχήν με την θεωρία του κοινωνικο-πολιτικού και την έξαρση της ιδέας της συμμετοχικής ελευθερίας. Μιας ιδέας ακριβώς, που βρίσκει το ευρύτερο και ουσιαστικότερο πεδίο εφαρμογής στην αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση, τοπική- και ιδίως σήμερα λόγω των τεχνοοικονομικών εξελίξεων-Περιφερειακή...»

Γ. Κ. Βλάχος

«Η αποκέντρωση όπως και η Ελευθερία, είναι πράγματα, που οι ηγέτες του λαού, συνεχώς υπόσχονται αλλά δεν δίνουν ποτέ. Για να τις κατακτήσει και να τις διατηρήσει ο λαός, θα πρέπει να λογαριάζει, πως εάν ο ίδιος δεν έχει την αίσθηση της αξίας τους, τότε το κακό θα είναι χωρίς φάρμακο!»

Tocqneville

Τα τελευταία χρόνια συνειδητοποιείται όλο και πιο έντονα, η ανάγκη για ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης, που δεν μπορεί παρά να στηρίζεται κυρίως, στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, με κοινωνική συναίνεση και συμμετοχή κι επομένως να στηρίζεται στην αποκέντρωση, την τοπική αυτοδιοίκηση και τον δημοκρατικό προγραμματισμό, που με την ενίσχυση των τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών, θα οδηγήσει στην διεύρυνση του κοινωνικού τομέα (« τρίτος τομέας ») της οικονομίας.⁶⁴

Οι τρεις αυτοί παράγοντες είναι καθοριστικής σημασίας, γιατί διαμορφώνουν το πλαίσιο⁶⁵ μέσα από το οποίο, μπορεί να προέλθει η πραγματική ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και της κοινωνίας, καθώς⁶⁶:

- με την αποκέντρωση δίνεται η δυνατότητα στα τοπικά όργανα να αναλάβουν αρμοδιότητες που ασκούσαν σε κεντρικό επίπεδο κι επομένως μακριά από τον πολίτη.

- με την ενίσχυση της ΤΑ καθίσταται πιο αποτελεσματική η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών κι επιτυγχάνεται άμεσος κοινωνικός έλεγχος από τους ίδιους τους δημότες.

- με τον δημοκρατικό προγραμματισμό εξασφαλίζεται μια ισότιμη συμμετοχή όλων των επιπέδων στην αναπτυξιακή διαδικασία.

⁶⁴ Ο.π.

⁶⁵ Ο συνδιασμός αυτών των παραγόντων μπορεί να συμβάλει στην απελευθέρωση των δημιουργικών δυνάμεων του λαού, στην ανάπτυξη της τοπικής πρωτοβουλίας και την δημιουργία των απαραίτητων ερεθισμάτων, για να αναλάβει η ίδια η τοπική κοινωνία και οι φορείς της, παραγωγικές πρωτοβουλίες για την ανάπτυξή της.

⁶⁶ Πάνος Μαΐστρος, Αποκέντρωση και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ, σελ. 88-89.

Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης στην διαδικασία της ανάπτυξης εξαρτάται από την δομή της εξουσίας, το πόσο αποκεντρωμένη είναι και πως κατανέμεται στα διάφορα επίπεδα⁶⁷. Όσο πιο αποκεντρωμένο είναι ένα σύστημα, τόσο πιο μεγάλος είναι και ο ρόλος που αναλαμβάνει η τοπική αυτοδιοίκηση ως κρίκος της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί μια ενδιαφέρουσα διαπίστωση, έτσι όπως διατυπώθηκε από δυο επιστήμονες και ερευνητές της ΕΟΚ, την Rafaella Nanetti και τον Robert Leonardi, σύμφωνα με την οποία: « η πολιτική και παραγωγική αποκέντρωση, αποτελεί συντελεστή οικονομικής ανάπτυξης και κινητοποίησης του ενδογενούς δυναμικού,... Όπου η εξουσία είναι πιο κοντά στον πολίτη, πιο εύκολο είναι να αναληφθεί και να υποστηριχθεί μια διαδικασία ανάπτυξης...».⁶⁸

Η ΤΑ αποτελεί αναπτυξιακό θεσμό γιατί είναι φορέας σχεδιασμού και προγραμματισμού της ανάπτυξης και ταυτόχρονα από τους κύριους φορείς υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων. Συμμετέχει με συγκεκριμένους όρους, σχέσεις και αρμοδιότητες σε ένα συνολικό εθνικό σύστημα δημοκρατικού αναπτυξιακού και κοινωνικού προγραμματισμού.⁶⁹

Ο Ν.1416/1984 αφορά «την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων της δημοκρατικής και

⁶⁷Π. Παπαγιάννης, Συμμετοχικός Σχεδιασμός και η Αυτοδιοίκηση, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001, σελ. 142

⁶⁸ Π. Παπαγιάννης, Δ. Κατσούλης, Οι Χάρτες και η Ευρώπη της Αυτοδιοίκησης, Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α., Αθήνα 2001, σελ. 88.

⁶⁹ Χρ. Τσισιόπουλος, Θέσεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση-Αποκέντρωση, τεύχος 2-3, 1993 σελ. 18.

κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Ο Ν.1622/1986 προσδιορίζει την διαδικασία, το περιεχόμενο και τα όργανα του δημοκρατικού αναπτυξιακού προγραμματισμού ως εξής:

Ορίζονται τέσσερα επίπεδα προγραμματισμού:

▸ Στο Εθνικό Επίπεδο, το ΥΠΕΘΟ σε συνεργασία με τα άλλα Υπουργεία και τους Δημόσιους Οργανισμούς, εκπονεί το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

▸ Στο Περιφερειακό Επίπεδο, τα 13 Περιφερειακά Συμβούλια εκπονούν τα Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα.

▸ Στο Νομαρχιακό Επίπεδο, τα Νομαρχιακά Συμβούλια εκπονούν τα Νομαρχιακά Αναπτυξιακά Προγράμματα.

▸ Στο Τοπικό Επίπεδο, οι Δήμοι εκπονούν τα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα.

Ο Ν.2539/97 αναβαθμίζει τα όργανα του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού:

-Με την εφαρμογή των σχεδιασμένων συνενώσεων, που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση και υλοποίηση των Τ.Α.Π.

-Με την θεσμοθέτηση του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.).

Ο παραπάνω Νόμος εισάγει το Πρόγραμμα "Ιωάννης Καποδίστριας", που αποτελεί το πρώτο ολοκληρωμένο

σχέδιο για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης και περιλαμβάνει τα μέτρα ,τους πόρους και τις απαραίτητες πολιτικές στήριξης με ειδικά όργανα διοίκησης και παρακολούθησης.⁷⁰

Β. ΣΧΕΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

... “Έτσι η ανάγκη εκδημοκρατισμού του κράτους και η αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση σε μια διαδικασία συμμετοχής και κοινωνικοποίησης της εξουσίας, δεν αποτελεί μόνο κοινωνικοπολιτική ανάγκη αλλά και στοιχειώδη προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό του. Και με αυτήν την έννοια, σημείο σύγκλισης για τις δημοκρατικές πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις της χώρας”.

Π. Παπαγιάννης

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η τοπική ανάπτυξη είναι δυο έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας ζωντανός θεσμός που θεμελιώνεται στην λαϊκή κυριαρχία και ταυτόχρονα βρίσκεται πιο κοντά στον πολίτη, την ζωή του και τα προβλήματά του. Αποτελεί έναν θεμελιώδη θεσμό της τοπικής κοινωνίας.⁷¹

Αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργούνται όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης.

⁷⁰Ο.π.

Επίσης, η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετέχει ως βασικός κρίκος στην αναπτυξιακή διαδικασία. Εδώ συμπεριλαμβάνεται και η κοινωνική διάσταση αυτής της διαδικασίας, γιατί εκτός από πολιτικοδιοικητικός είναι και κοινωνικός θεσμός⁷², αφού θέτει στο κέντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, στηρίζεται στις ανθρώπινες δυνάμεις και στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών και την ποιοτική εξέλιξη που μπορεί να προέλθει μέσα από την αλλαγή της κοινωνίας.⁷³

Μπορεί να οραματιστεί ένα μοντέλο ανάπτυξης που σέβεται το περιβάλλον, την ιστορική διαδρομή του τόπου και την πολιτιστική του κληρονομιά. Μπορεί να κινητοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό και ειδικά όλους εκείνους που μπορούν σε εθελοντική βάση να προσφέρουν την εμπειρία τους, την δουλειά τους και τις ιδέες τους για την αναζήτηση ενός προσφορότερου τρόπου για την ανάπτυξη.

Μόνο μέσα από την εξαντλητική συζήτηση με την τοπική κοινωνία, μπορεί να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί ένα αποτελεσματικό σχέδιο ανάπτυξης.⁷⁴ Η ενεργός συμμετοχή όλων των κοινωνικών δυνάμεων στην αναπτυξιακή διαδικασία, αποτελεί προϋπόθεση για την ακριβή αποτύπωση των αναγκών και των δυνατοτήτων κάθε

⁷¹ Σ.Μπαμπάς, Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως Θεσμός Κοινωνικός, περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση αποκέντρωση, τεύχος 2 (80)- Μάρτιος-Απρίλιος 1992, σελ. 10-12.

⁷² Η ΤΑ είναι ένας κατ'εξοχήν κοινωνικός θεσμός. Απευθύνεται στην κοινωνία και το κοινωνικό άτομο. Διασφαλίζει και στηρίζει το άτομο και την προσωπική του ζωή και ταυτόχρονα το κοινωνικοποιεί. Είναι η δομή μέσα από την οποία εκφράζεται, συμμετάχει και ολοκληρώνεται, στην καθημερινή του λειτουργία ο πολίτης. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Ο.π.

⁷³ Ο.π.

⁷⁴ Δ.Αποστόλου, Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2002, σελ. 72-74.

περιοχής, αλλά και για την εξασφάλιση της κοινωνικής συναίνεσης στις αναπτυξιακές επιλογές.⁷⁵

Στο τοπικό επίπεδο εξασφαλίζεται η «ουσιαστική νομιμοποίηση» των αποφάσεων και η αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών που ικανοποιεί τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.⁷⁶

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ο χώρος όπου αυτές οι ανάγκες και οι δυνατότητες είναι γνωστές και μπορεί να δώσει λύσεις για την κάλυψη και την αξιοποίηση τους αντίστοιχα.

⁷⁵ Π.Μαΐστρος, Αποκέντρωση και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ, σελ. 83-100.

⁷⁶ Π. Γετίμης, Δ. Γράβαρης, Θεωρητικές Προσεγγίσεις: Τοπικό Κράτος και Τοπικές Πολιτικές, σελ. 98.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

3.1 Ιστορική Αναδρομή

Η ιστορία⁷⁷ των Αναπτυξιακών Εταιρειών ξεκίνησε πριν από 26 χρόνια, δηλαδή το 1978, με την ίδρυση των Αναπτυξιακών Μεσσηνίας, Ηλείου κι Ευρυτανίας, με την μορφή της ΑΕ. Κύριο χαρακτηριστικό τους ήταν η περιορισμένη συμμετοχή των τοπικών φορέων και σκοπός τους η μεταφορά χρηματοδοτικών πόρων από το κέντρο στην περιφέρεια.

Την ίδια περίοδο ιδρύθηκε και ο ΟΑΔΥΚ (Οργανισμός Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης)⁷⁸, που δρούσε ως εργοληπτικός φορέας για λογαριασμό του δημοσίου, από το οποίο αντλούσε και τους πόρους του.

Στα μεταπολιτευτικά πλαίσια ενίσχυσης της αποκέντρωσης του διοικητικού συστήματος και προώθησης της περιφερειακής ανάπτυξης, αναβαθμίζεται ο πολιτικός, διοικητικός και αναπτυξιακός ρόλος της ΤΑ. Η επιχειρηματική δραστηριότητα αποτελεί εργαλείο

⁷⁷ Β.Μπέλλης, Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως μηχανισμοί στήριξης της Επιχειρηματικότητας, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001, σελ.113.

⁷⁸ Είχε την νομική μορφή Αναπτυξιακού Οργανισμού του Ν.849/78 κι αποτέλεσε δημόσια υπηρεσία με αποσυγκεντρωμένες αρμοδιότητες κι άμεση εξάρτηση από το ΥΠ.ΕΘ.Ο.

ενεργοποίησης του αναπτυξιακού ρόλου κι αναλαμβάνεται από τις αναπτυξιακές εταιρείες.⁷⁹

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την αποκέντρωση και την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ, την δεκαετία του '80, έδωσε ώθηση στην δημιουργία των αναπτυξιακών εταιρειών, ως αποτέλεσμα τοπικών πρωτοβουλιών.⁸⁰

Έτσι, το 1985, βάσει του θεσμικού πλαισίου που όριζε ο Ν.1416/84, ιδρύθηκε η ΕΕΤΑΑ (Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης), με την συμμετοχή φορέων της ΤΑ, συνεταιριστικών οργανώσεων, Υπουργείων, Τραπεζών και του ΤΕΕ. Η εταιρεία αυτή ασχολήθηκε με την προώθηση του νέου θεσμικού πλαισίου για την ΤΑ, μέσω της επιστημονικής και τεχνικής στήριξης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού των φορέων της ΤΑ.⁸¹

Η δράση της ΕΕΤΑΑ, είχε ως αποτέλεσμα, στο τέλος της δεκαετίας του '80, την ίδρυση αναπτυξιακών εταιρειών με πρωτοβουλία αποκλειστικά των τοπικών φορέων. Αυτές ήταν η Αναπτυξιακή Κοζάνης (1986), ο Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας και το Αναπτυξιακό Κέντρο Μυλοποτάμου-Μαλεβιζίου (1988), Η Αναπτυξιακή Δήμων Πειραιά και η Αναπτυξιακή Καρδίτσας (1989).

Ο θεσμός των αναπτυξιακών εταιρειών εξαπλώθηκε κι έγινε ευρέως γνωστός, στις αρχές της δεκαετίας του '90 με την υλοποίηση του Leader, το οποίο, εκτός των άλλων,

⁷⁹ Τ.Σαπουνάκης, 1984-1998 Δεκαπέντε Χρόνια Επιχειρηματικής Δραστηριότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, περ.Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ,τεύχος 2/1998, σελ. 122.

⁸⁰ Οι Αναπτυξιακοί Φορείς στην Ελλάδα, Σημειώσεις στο μάθημα Οργάνωση Μικρομεσαίων Επαγγελματικών Επιχειρήσεων του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Οκτώβριος 2003, σελ. 40-48.

⁸¹ Ο.π.

αποτελέσει και μοχλό ανάδειξης και καταξίωσης των αναπτυξιακών.⁸²

Οι αναπτυξιακές διαχειρίζονται το Leader. Έτσι, μέσω αυτού του δημοφιλούς προγράμματος, σε πολλές περιοχές της χώρας μας, ενεργοποιήθηκε η αναπτυξιακή διαδικασία, με την ενσωμάτωση καινοτόμων επιχειρηματικών πρακτικών.

Κατά την διάρκεια του ΄Β ΚΠΣ η ανάγκη εφαρμογής ενός πλήθους προγραμμάτων (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον, LIFE, Προγράμματα ΓΒΑ, Προγράμματα πληροφόρησης, κ.τ.λ.), καθώς και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (LeaderII, Interreg II, Urban, Adapt II, Recite, Απασχόληση), είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία μίας τουλάχιστον αναπτυξιακής εταιρείας σε κάθε νομό.⁸³

3.2 Θεσμικό πλαίσιο

Οι αναπτυξιακές εταιρείες είναι ευέλικτοι μηχανισμοί καθώς έχουν ενσωματώσει στην λειτουργία τους, τα θετικά στοιχεία τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Οφείλουν την ευελιξία τους στον συνδυασμό των κανόνων της ιδιωτικής οικονομίας, σύμφωνα με τους οποίους λειτουργούν με την υποστήριξη και τις ικανότητες του δημόσιου τομέα.

⁸² Β. Μπέλλης, Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως μηχανισμοί στήριξης της Επιχειρηματικότητας, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001, σελ.114-119.

⁸³ Ο.π.

Έτσι, καταφέρνουν να ξεπερνούν τις πολύπλοκες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που καθιστούν δύσκαμπτο τον δημόσιο τομέα αλλά και την μονοσήμαντα κερδοσκοπική δράση του ιδιωτικού τομέα, με συνέπεια να είναι πιο αποτελεσματικές.

Με τον τρόπο αυτό λειτουργίας επιχειρήθηκε να καλυφθεί το κενό που υπήρχε στην ολοκληρωμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης.

3.3 Η έννοια των αναπτυξιακών εταιρειών (ΑΝ.ΕΤ)

Οι ενέργειες που γίνονται για την προώθηση της ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, είναι πιο αποτελεσματικές όταν συνοδεύονται από την κινητικότητα φορέων που αναπτύσσουν την δράση τους σε αυτό το επίπεδο.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η ραχοκοκαλιά, γύρω από την οποία δρουν οι φορείς αυτοί, αναλαμβάνοντας να υλοποιήσουν ,ένα σύνολο αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

Οι τοπικές αρχές έχουν συστήσει ένα πλήθος φορέων που έχουν αναλάβει το δύσκολο έργο της ανάπτυξης.⁸⁴

Πρόκειται για τους τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς⁸⁵, οι οποίοι διαπιστώνουν τα οικονομικά προβλήματα και τις

⁸⁴ Φορείς της ΤΑ: ΟΤΑ, Σύνδεσμοι πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, περιλαμβανομένων των Συμβουλίων Περιφέρειας και των Αναπτυξιακών Συνδέσμων, Επιχειρήσεις της Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ.

⁸⁵ Υπάρχουν τέσσερις τύποι τοπικών αναπτυξιακών φορέων, η ταξινόμηση των οποίων σε κατηγορίες ,γίνεται με βάση τους δεσμούς τους με την τοπική κοινότητα και τον βαθμό με τον οποίο υιοθετούν προσεγγίσεις και χρηματοδοτήσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Διακρίνονται:

ευκαιρίες μιας περιφέρειας και βοηθούν τον πληθυσμό στην απόκτηση ικανοτήτων και πόρων, για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα αυτά και να επωφεληθεί από τις ευκαιρίες.⁸⁶

Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες είναι ένας από αυτούς τους φορείς.

Πρόκειται για μια ειδική μορφή επιχειρήσεων της Αυτοδιοίκησης.

Πιο συγκεκριμένα είναι η μια από τις τέσσερις κατηγορίες επιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η κατηγοριοποίηση γίνεται σύμφωνα με την νομική μορφή, το θεσμικό πλαίσιο, τις δραστηριότητες και το ιδιοκτησιακό καθεστώς και είναι η εξής⁸⁷:

- Αναπτυξιακές Εταιρείες.
- Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης(ΚΕΚ).
- Δημοτικές/ Κοινοτικές Επιχειρήσεις.
- Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης / Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

Οι αναπτυξιακές Εταιρείες συστήνονται με πρωτοβουλία της Αυτοδιοίκησης και υλοποιούν αναπτυξιακά προγράμματα, αξιοποιούν κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης, υποστηρίζουν τις μικρομεσαίες

-φορείς που ιδρύονται από την κυβέρνηση, άλλους κεντρικούς δημόσιους φορείς ή που είναι απ' ευθείας υπόλογοι σε αυτούς.

-φορείς που ιδρύονται μέσα στα πλαίσια των τοπικών ή περιφερειακών αρχών και λειτουργούν ως τμήμα τους.

-φορείς που ιδρύονται από τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές και διαχωρίζονται αλλά και ελέγχονται από αυτές.

Φορείς που γεφυρώνουν τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, αλλά είναι ανεξάρτητοι και από τον έναν και από τον άλλον.

⁸⁶ Τα Χαρακτηριστικά των Αναπτυξιακών Φορέων, Σημειώσεις στο μάθημα Οργάνωση Μικρομεσαίων Επαγγελματικών Επιχειρήσεων του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Οκτώβριος 2003, σελ. 6.

⁸⁷ Τ.Σαπουνάκης, 1984-1998 Δεκαπέντε Χρόνια Επιχειρηματικής Δραστηριότητας Της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 2/98, σελ. 122-148.

επιχειρήσεις και τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και ενθαρρύνουν τις τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης. Σε αυτές συμμετέχουν συνεταιρισμοί, επιμελητήρια κι άλλοι τοπικοί φορείς.⁸⁸

Μέσα στο σύντομο χρονικό διάστημα που λειτουργούν, έχουν καταφέρει να γίνουν ισότιμοι εταίροι, στις προσπάθειες που καταβάλει η ΤΑ, το κράτος και η Κοινότητα για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης. Η διαπίστωση αυτή βασίζεται στην αυξημένη συμμετοχή τους σε κοινωνικά προγράμματα και την τεχνική υποστήριξη που παρέχουν στην ΤΑ και τους τοπικούς φορείς.⁸⁹

Επιχειρώντας λοιπόν να δώσουμε έναν ορισμό θα λέγαμε ότι⁹⁰:

Η αναπτυξιακή Εταιρεία είναι ένα εταιρικό σχήμα που:

-Έχει την δομή της ΑΕ και πεδίο αναφοράς τουλάχιστον ένα νομό.

-Στοχεύει στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης τοπικής στρατηγικής ανάπτυξης.

-Συμμετέχουν και συμβάλλονται περισσότεροι τοπικοί φορείς (ΤΑ,ΝΑ,ΤΕΔΚ, συνεταιρισμοί, επιμελητήρια κ.τ.λ.).

3.4 Σκοπός των Αναπτυξιακών Εταιρειών

Κύριοι σκοποί των Αναπτυξιακών Εταιρειών είναι⁹¹:

⁸⁸ Ο.π.

⁸⁹ Τ.Σαπουνάκης, *Συνέδριο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση*, περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση, τεύχος 1 (85)-Ιανουάριος-Φεβρουάριος '93, σελ. 22-25.

⁹⁰ Β.Μπέλλης, *Οι αναπτυξιακές Εταιρείες της ΤΑ ως μηχανισμοί στήριξης της επιχειρηματικότητας*, περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001, σελ. 114-119.

⁹¹ Η.Λίτσος, Γ.Μιχελιουδάκης, Ι.Σκουμπούρης, «Μελέτη-Πλαίσιο για τις ΑΝ.ΕΤ», ΕΕΤΑΑ, Ιούνιος 1998, σελ 8.

▶ Η προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της περιφέρειας μέσα από διαδικασίες δημοκρατικού προγραμματισμού.

▶ Η δημιουργία προϋποθέσεων για την συνεχή και αυτοδύναμη ανάπτυξη της περιοχής με βάση τις τοπικές δυνάμεις και γενικότερα η προώθηση της ενδογενούς ανάπτυξης.

▶ Η ανάδειξη του αναπτυξιακού ρόλου του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.

▶ Η υποβοήθηση και προώθηση των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και των καινοτομιών, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και η διεύρυνση της τοπικής αγοράς εργασίας.

▶ Η προστασία του περιβάλλοντος κατά την προώθηση της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

3.5 Δραστηριότητες των Αναπτυξιακών Εταιρειών

Οι δραστηριότητες⁹² των Αναπτυξιακών Εταιρειών αφορούν όλους σχεδόν τους τομείς της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας. Προάγουν τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της τοπικής ανάπτυξης και την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και αφορούν:

⁹² Δ. Σταματόπουλος, Σημειώσεις του μαθήματος «Πολιτικοί και Διοικητικοί Θεσμοί», Οκτώβριος 2001, σελ. 74.

- ▶ Την διενέργεια απογραφικών μελετών των φυσικών πόρων και δυνατοτήτων της περιοχής.
- ▶ Την εκπόνηση μελετών παραγωγικών επενδύσεων.
- ▶ Την τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καθώς και των επιχειρήσεών τους και άλλων νομικών προσώπων που συστήνουν ή στα οποία συμμετέχουν.
- ▶ Την επιμόρφωση των στελεχών των ΟΤΑ και των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, των επιχειρήσεών τους και των άλλων νομικών προσώπων που συστήνουν ή συμμετέχουν.
- ▶ Την ανάληψη ή την υποβοήθηση τοπικών πρωτοβουλιών άλλων φορέων για την αξιοποίηση των πόρων της περιοχής, ειδικών θυγατρικών εταιρειών ή συμμετοχή σε αυτές.
- ▶ Την ίδρυση και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση επενδυτικών δραστηριοτήτων.
- ▶ Την εκπόνηση κι εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων και προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος, σε συνεργασία με άλλους κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς.
- ▶ Την σύναψη προγραμματικών συμβάσεων.
- ▶ Την διεξαγωγή κάθε δραστηριότητας, που σχετίζεται με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της ευρύτερης περιφέρειας.

3.6 Η ΑΝ. ΜΕΣ. Α.Ε. και ο ρόλος της.

Ο μακροχρόνιος προβληματισμός που αφορούσε την ανάδειξη κι αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και προοπτικών του Νομού, σε συνδυασμό με τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να επιφέρει, η συνεργασία του Δημόσιου με τον Ιδιωτικό Τομέα, είχε ως αποτέλεσμα την σύσταση και λειτουργία της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Επίσης, με την λειτουργία μιας τέτοιας εταιρείας, προωθείται η εφαρμογή ενός αειφορικού μοντέλου ανάπτυξης.

Με την ίδρυση της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, επιδιώχθηκε να καλυφθεί το κενό που υπήρχε, στην αναπτυξιακή διάσταση των ΟΤΑ αλλά και των άλλων τοπικών φορέων που εμπλέκονται στην αναπτυξιακή διαδικασία. Έτσι, σκοπό έχει να δημιουργήσει τις συνθήκες εκείνες που θα επιτρέψουν την επιτάχυνση αυτής της διαδικασίας.

3.6.1 Θεσμικό πλαίσιο

Σύσταση

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ιδρύθηκε το 1996 ως Ανώνυμη Εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 15 εδ. β' του άρθρου 21 του Ν.2218/1994 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης... κ.α. διατάξεις» (ΦΕΚ τ.Α 90/13-6-1994), της παραγράφου 1 εδ.β' του άρθρου 291 του Π.Δ. 410/1995 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»

(ΦΕΚ τ.Α231/14-11-1995) σε συνδιασμό με τις διατάξεις του Ν.2190/1920 όπως έχει κωδικοποιηθεί, τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.

Σκοπός

Σκοπός της εταιρείας είναι η τεχνική, επιστημονική και μελετητική υποστήριξη του έργου της ΝΑΜ, για την ανάπτυξη του Νομού Μεσσηνίας, καθώς και η τεχνική, επιστημονική και μελετητική υποστήριξη για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας του Νομού Μεσσηνίας, για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων, για την επιχειρηματική προσαρμογή στις βιομηχανικές-βιοτεχνικές αλλαγές και για την προσέλκυση νέων επενδύσεων στον νομό Μεσσηνίας.

Η εταιρία δεν περιορίζεται στο να προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε επίπεδο αποκλειστικά αυτοδιοικητικών ή άλλων φορέων, αλλά έχει δραστηριοποιηθεί και στον ιδιωτικό τομέα.

Έτσι, για να πετύχει τον σκοπό της λειτουργεί ως:

- Φορέας παροχής τεχνικής υποστήριξης στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες της ΤΑ Α και Β βαθμού (αναπτυξιακές μελέτες, οικονομοτεχνικές μελέτες, μελέτες για την σύσταση, οργάνωση και λειτουργία φορέων, μελέτες μηχανοργάνωσης κ.τ.λ.)
- Φορέας Σύνταξης και Υποβολής Προτάσεων στα πλαίσια τόσο Εθνικών όσο και Κοινοτικών Προγραμμάτων.

- Φορέας Ανάληψης, υλοποίησης και Διαχείρισης Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και Εθνικών Προγραμμάτων.
- Συμβαλλόμενο μέλος σε Προγραμματικές Συμβάσεις μεταξύ ΝΑΜ, ΟΤΑ, φορέων του Δημοσίου, για υλοποίηση συγκεκριμένων έργων, εκπόνηση προγραμμάτων ανάπτυξης, παροχή υπηρεσιών κ.τ.λ.
- Σύμβουλος Τουριστικής, Πολιτιστικής, κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης.
- Σύμβουλος Πληροφόρησης – Ευαισθητοποίησης των κατοίκων του αγροτικού χώρου.
- Σύμβουλος Επικοινωνίας και Εκδόσεων.

Οργάνωση και Διοίκηση

Η εταιρεία διοικείται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι 7μελές.

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε.**

**ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ
ΑΝ. ΜΕΣ. Α.Ε.**

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ

Αντιπρόεδρος

Δινοουσα Σύμβουλος

Διευθύντρια

ΤΟΜΕΑΣ I

**ΜΕΛΕΤΩΝ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

- Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης
- Τμήμα Εθνικών-Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
- Τμήμα Υποστήριξης Παραγ/κων Επενδύσεων & Προώθησης Προϊόντων
- Τμήμα Υποστήριξης ΟΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ II

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ**

- Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης κ' Προσωπικού
- Τμήμα Προγραμματικών Συμβάσεων
- Τμήμα Λογιστικής Παρακολούθησης
- Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης

ΤΟΜΕΑΣ III

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

- Τμήμα Πολιτισμού
- Τμήμα Πρόνοιας

ΤΟΜΕΑΣ IV

**ΕΙΔΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ**

- Τμήμα Επικοινωνίας κ' Εκδόσεων (Εντύπων - Ηλεκτρονικών - web design)
- Τμήμα Νομικής Υποστήριξης

ΤΟΜΕΑΣ V

**ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ**

ΤΟΜΕΑΣ VI

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ**
Υπεύθυνος Ομάδας Έργου

Οργανόγραμμα

ΑΝ. ΜΕΣ. Α.Ε.

Ομήρου & Μαιζώνος 50
Καλαμάτα, 24100
τηλ.: 27210 96120
fax: 27210 96121
E-mail: anmess@hellasnet.gr

Μέτοχοι- Μετοχές- Μετοχικό Κεφάλαιο

Το Μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε 58.694,057 ευρώ (20.000.000 δρχ.) και διαιρείται σε 2000 ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, η ονομαστική αξία των οποίων ορίζεται σε 29.347 ευρώ (10.000 δρχ.) εκάστη.

Οι Μέτοχοι είναι :

- NAM: 45,17%
- ΤΕΔΚ Μεσσηνίας: 45,17%
- Επιμελητήριο Μεσσηνίας: 7,25%
- ΕΑΣ Μεσσηνίας: 0,54%
- Ένωση Ξενοδόχων Μεσσηνίας: 0,81%
- Εργατικό Κέντρο: 0,54%
- ΑΝ.Ε.ΔΥ.Μ. Α.Ε.: 0,54%

3.6.2 Δραστηριότητα της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ

3.6.2.1 Υλοποιηθέντα Έργα

Γραφείο βιομηχανικής Αλλαγής.

Το ΓΒΑ ιδρύθηκε το 1997 με πρωτοβουλία της ΝΑΜ και την υποστήριξη του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Ένας από τους κυριότερους στόχους του ΓΒΑ ήταν η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και η έγκαιρη κι έγκυρη πληροφόρηση κι ενημέρωση των ιδιωτών.

Δράσεις του ΓΒΑ⁹³:

✓ Η υποστήριξη των ΜΜΕ της περιοχής στους τομείς μεταφοράς τεχνολογίας, ποιότητας, δικτυώσεων κι επικοινωνιών, χρηματοδότησης, σχεδιασμού προϊόντων, μάρκετινγκ κ.τ.λ., με στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

✓ Η διαμόρφωση σχεδίου προβολής του νομού Μεσσηνίας σε έντυπη κι ηλεκτρονική μορφή, η διοργάνωση συνεδρίων για την προσέλκυση επενδυτών κ.τ.λ.

✓ Η προβολή των προϊόντων του Νομού και η ενθάρρυνση των τοπικών εξαγωγικών επιχειρήσεων, για την προώθηση των προϊόντων τους σε διεθνείς αγορές.

✓ Η διαρκής καταγραφή της παραγωγικής κι επιχειρηματικής φυσιογνωμίας του Νομού, σε μορφή Βάσεων Δεδομένων με όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία των παραγωγικών κλάδων της περιοχής.

✓ Η δημιουργία Παρατηρητηρίου Απασχόλησης, με στόχο την επιλογή στρατηγικών για την απασχόληση, την παρακολούθηση των εξελίξεων και τάσεων της τοπικής οικονομίας και τον έγκαιρο προσδιορισμό κι επιλογή δραστηριοτήτων που θα δημιουργήσουν νέες δυνατότητες απασχόλησης.

Στα πλαίσια του Προγράμματος αυτού, πραγματοποιήθηκαν σημαντικά έργα όπως:

-Η δημιουργία βάσης Δεδομένων του νομού.

⁹³ Κανονισμός Λειτουργίας του ΓΒΑ.

-Η εκπόνηση μελετών για την προώθηση του Μεσσηνιακού Ελαιολάδου και του Μεσσηνιακού τουριστικού Προϊόντος

-Δράσεις προώθησης των Γεωργικών Προϊόντων του Νομού, στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Πιο συγκεκριμένα:

-Μελέτη «Μάρκετινγκ Μεσσηνιακού Τουριστικού Προϊόντος».

-«Μάρκετινγκ Μεσσηνιακού Ελαιολάδου».

-«Βάση Δεδομένων-Παρουσίαση του Νομού Μεσσηνίας».

-Ανάλυση Επενδυτικού Νόμου (Ν.2601/97), τεύχος 300 σελίδων.

-Σύγχρονες Μορφές Χρηματοδότησης ΜΜΕ (τεύχος 150 σελίδων).

-Διασφάλιση Ποιότητας (τεύχος 120 σελίδων).

-Παρουσίαση ΜΜΕ.

-Συσκευασία και Τυποποίηση Παραδοσιακών Τοπικών Προϊόντων.

-«Ελαιόλαδο: Πρόταση ζωής» (ελληνικά –αγγλικά).

-Αγρογεωργικός Επενδυτικός Οδηγός Μεσσηνίας «Μεσσηνία – Παραγωγική Δύναμη» (ελληνικά –αγγλικά).

Γενικός Επενδυτικός Οδηγός Μεσσηνίας.

Μελέτες

Ανάπτυξης

*Σύνταξη μελέτης «Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δήμου Λεύκτρου».

*Σύνταξη μελέτης «Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης ανάπτυξης Δήμου Αβίας».

Οικονομοτεχνικές

*Μελέτη «Έρευνα Αγοράς Εργασίας στον νομό Μεσσηνίας».

*Μελέτη «Δημιουργίας Ομογενειακού Χωριού».

*Μελέτη «Ειδικό Ολυμπιακό Πρόγραμμα Μεσσηνίας».

*Μελέτη «Σκοπιμότητα και Βιωσιμότητα της ίδρυσης των Δημοτικών Σφαγείων Δ. Μελιγαλά».

*Μελέτη «Πρόγραμμα Ολικής Ποιότητας/ Αρχική Επιθεώρηση Νομαρχίας Μεσσηνίας και Καταγραφή της Υπάρχουσας Κατάστασης».

*Μελέτη «Ίδρυση Ξενοδοχειακής Μονάδας Αγίας Μαρίνας Ταυγέτου».

*Μελέτη «Σύσταση Αμιγούς Δημοτικής Επιχείρησης Αρφαρών».

Περιβάλλοντος

*Μελέτη «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον».

*Μελέτη «Ίδρυση Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Απορριμμάτων 2^{ης} Διαχειριστική Ενότητας Νομού Μεσσηνίας».

*Μελέτη «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων Ελαιοτριβείων Μεσσηνίας Α Φάση».

*Μελέτη «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων Ελαιοτριβείων Μεσσηνίας Β Φάση».

Διάφορες

*Μελέτη «Σύνταξη Επιχειρησιακού Σχεδίου Ανασυγκρότησης Σεισμόπληκτης περιοχής Άνω Μεσσηνίας».

*Εργασίες «Κατασκευή Ιστοσελίδων της Τοπικής Ένωσης Δήμων και κοινοτήτων».

*Εργασίες «Κατασκευή Ιστοσελίδων του Δήμου Μεσσήνης».

*Μελέτη «Ειδικό Ολυμπιακό Πρόγραμμα Μεσσηνίας».

*Μελέτη «Πρόγραμμα Ολικής Ποιότητας/ Αρχική Επιθεώρηση Νομαρχίας Μεσσηνίας και Καταγραφή της Υπάρχουσας Κατάστασης».

Πρόγραμμα **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**- Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας.

Πρόγραμμα **ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ**- Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας.

Πρόγραμμα **Φιλοξενίας απόδημων παιδιών**, 8-12 ετών, Υπουργείο Εξωτερικών, Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.

3.6.2.2 Έργα και προγράμματα σε εξέλιξη

Διπλογραφικό λογιστικό Σύστημα Δήμων.

Εισάγεται στους Δήμους Νέστορος, Μεσσήνης, Λεύκτρου, Κυπαρισσίας, Κορώνης, Γαργαλιάνων, Φιλιατρών και Πύλου, με στόχο την ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων κάθε Δήμου.

Κέντρο υποδοχής Επενδυτών (ΚΥΕ).

Το ΚΥΕ Μεσσηνίας συστάθηκε και λειτουργεί από τις 2-8-2002, μέσω Τριμερούς Προγραμματικής Σύμβασης, η οποία υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας και της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας ΑΕ.

Στόχος του είναι να προσφέρει πλήρη ενημέρωση που ξεκινά από τις προϋποθέσεις που πρέπει να καλύπτει ο ενδιαφερόμενος επενδυτής για να συστήσει επιχείρηση για να φτάσει μέχρι την πλήρη νομιμοποίηση της νέας εταιρείας και την αδειοδότησή της.

Στο ΚΥΕ μπορούμε να πάρουμε χρήσιμες πληροφορίες, σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες, που απαιτούνται για:

- ┆Την σύσταση μιας νέας εταιρείας.
- ┆Την αδειοδότησή της.
- ┆Την ενημέρωση για χρηματοδοτικά μέσα.

Λειτουργία του ΚΥΕ Μεσσηνίας

Το μέχρι σήμερα έργο του ΚΥΕ Μεσσηνίας είναι αρκετά ικανοποιητικό. Έχουν απαντηθεί τα αιτήματα αρκετών επενδυτών, οι οποίοι, είτε επισκέφθηκαν τα γραφεία του, είτε επικοινωνήσαν τηλεφωνικά, από όλη την Μεσσηνία, τους άλλους Νομούς αλλά και από το εξωτερικό. Επίσης, η πληροφόρηση επιτυγχάνεται κι ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του ΚΥΕ Μεσσηνίας, εντός της ΝΑ Μεσσηνίας (www.na-messinia.gr).

Χρειάστηκε να περάσει αρκετός χρόνος, ώσπου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συνεργασία του ΚΥΕ με τις υπηρεσίες της ΝΑ και τους άλλους φορείς, ωστόσο, η εμπειρία στην γρήγορη αντιμετώπιση των διοικητικών

διαδικασιών ενεργοποίησης του προγράμματος, συνέβαλε σημαντικά στην άμεση λειτουργία του ΚΥΕ.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το χρονικό διάστημα από 2-8-2002 έως 23-10-2003, το ενδιαφέρον των επενδυτών που επισκέφθηκαν το ΚΥΕ και υπέβαλαν αιτήματα, διαμορφώνεται ως εξής:

∫ Εκδήλωσαν ενδιαφέρον:740

∫ Αιτήματα συνολικά:873

∫ Αιτήματα που απαντήθηκαν:873

∫ Αιτήματα που εκκρεμούν:0.⁹⁴

Επίσης, ο μέσος χρόνος απάντησης των αιτημάτων τους πρώτους μήνες λειτουργίας έφτασε τις 200 ημέρες, για να μειωθεί στην συνέχεια τόσο, ώστε να δίνονται οι απαντήσεις την στιγμή της ερώτησης.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι το ΚΥΕ είναι ένας νέος θεσμός που μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη κι ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος του νομού, μέσα από την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ).

Τα Ο.Π.Α.Α.Χ. αποτελούν τον 7^ο Άξονα Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006” του Υπουργείου Γεωργίας, που επιδιώκει την επίτευξη μιας βιώσιμης ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου.

⁹⁴ Τα νούμερα αυτά προκύπτουν από στοιχεία που έχει στην διάθεσή του το Επιμελητήριο Μεσσηνίας.

Η εφαρμογή των Ο.Π.Α.Α.Χ. στοχεύει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής της υπαίθρου, μέσα από την δημιουργία εναλλακτικών μορφών εισοδήματος.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ αποτελεί αντένα της Κεντρικής Δομής Στήριξης «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης», για την υλοποίηση του Προγράμματος στον Νομό Μεσσηνίας.

Είναι επιφορτισμένη με την ευθύνη υλοποίησης του Προγράμματος και για τον λόγο αυτό έχει συσταθεί Ομάδα Έργου αποτελούμενη από τέσσερα άτομα.

Υλοποιεί το Ο.Π.Α.Α.Χ. του Υπουργείου Γεωργίας στους Δήμους Αβίας και Λεύκτρου ενώ είναι σε εξέλιξη η διαδικασία για την εφαρμογή του Προγράμματος της Περιφέρειας στις περιοχές Νέδας και Αλαγονίας.

Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal, Πρόγραμμα "Νέα Οικονομία- Βιομηχανική Επεξεργασία Βιολογικών Προϊόντων".

Αφορά την υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, τόσο ατόμων που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με την βιολογική κτηνοτροφία, όσο και κτηνοτρόφων που είναι στην συμβατική κτηνοτροφία κι επιθυμούν να μεταπηδήσουν στην βιολογική.

4. Βοήθεια στο σπίτι.

Στα πλαίσια του ΠΕΠ Πελοποννήσου η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ υλοποιεί τέσσερις προτάσεις του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» σε Δήμους της Μεσσηνίας και πιο συγκεκριμένα:

- Στο Δήμο Παπαφλέσσα.
- Στο Δήμο Βουφράδων.
- Στο Δήμο Δωρίου.
- Στους Δήμους Αετού-Αυλώνας-Είρας.

3.6.2.3 Υποβολή προτάσεων στα πλαίσια του ΄Γ ΚΠΣ

Υποβολή πρότασης για λογαριασμό της ΝΑΜ στα πλαίσια του Μέτρου 5.2, "Τοπικές Πρωτοβουλίες προώθησης της απασχόλησης σε περιοχές ή και τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα ανεργίας", του ΠΕΠ Πελοποννήσου, με τίτλο: "Μεσσηνιακή πρωτοβουλία για την Απασχόληση".

Στόχος της πρότασης είναι η προώθηση της απασχόλησης στη Ορεινή – Μειονεκτική Μεσσηνία.

-Υποβολή πρότασης για λογαριασμό της ΝΑΜ στα πλαίσια του Μέτρου 2.1.2. "Βασικές Αγροτικές Υποδομές" του ΠΕΠ Πελοποννήσου, με τίτλο: "Επιλογή και προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού καθώς και βελτίωση υποδομών κι εγκαταστάσεων για την δημιουργία εργαστηρίων στο ΕΘΙΑΓΕ Καλαμάτας για έλεγχο και πιστοποίηση της ποιότητας των κύριων γεωργικών προϊόντων".

Στόχος της πρότασης είναι η ανάπτυξη των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών και η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και της ερευνητικής εμπειρίας του ΕΘΙΑΓΕ, για την μελέτη, ανάλυση, ανάδειξη και πιστοποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των Πελοποννησιακών προϊόντων.

-Υποβολή πρότασης για λογαριασμό της ΝΑΜ στα πλαίσια του Μέτρου 4.2 "Πρόγραμμα ανάπτυξης ερευνητικών κέντρων και εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών με την συμμετοχή χρηστών (ΑΚΜΩΝ) του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο: "Λειτουργία εργαστηρίου στο ΕΘΙΑΓΕ Καλαμάτας για έλεγχο και πιστοποίηση της ποιότητας των κύριων γεωργικών προϊόντων".

Στόχος της πρότασης είναι η λειτουργία ενός εργαστηρίου το οποίο θα συμβάλλει στην ανάλυση, ανάδειξη και πιστοποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των τοπικών γεωργικών προϊόντων.

-Υποβολή τεσσάρων προτάσεων " Cadses-Zeus, Trans-Euro Balkan, Meda και Archiment", για λογαριασμό της ΝΑΜ και Δήμων του Νομού στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος INTERREG III.

Στόχος των προτάσεων είναι η άρση της απομόνωσης και η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς επίσης, και η προώθηση διακρατικών συνεργασιών σε θέματα τουρισμού-πολιτισμού-στήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

-Υποβολή πρότασης για λογαριασμό της ΝΑΜ και 31 δήμων στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader plus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ-ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Γνωρίζετε ποια είναι η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Ε. και με τι ασχολείται;

ΝΑΙ	☐
ΟΧΙ	☐

2. Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε θετικά, την έχετε επισκεφθεί για πληροφόρηση/ ενημέρωση;

ΝΑΙ	☐
ΟΧΙ	☐

3. Αν ναι, μείνατε ικανοποιημένος/ η;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
☐	☐	☐	☐

4. Έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας ΑΕ;

ΝΑΙ	☐
ΟΧΙ	☐

5. Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε "ναι", με ποιον τρόπο ενημερώθήκατε για τα προγράμματα αυτά;

- α) Τοπική τηλεόραση ή ραδιοφωνικός σταθμός ή άλλο ΜΜΕ
- β) Τοπικός Τύπος
- γ) Τοπικοί φορείς (σύλλογοι κ.τ.λ.)
- δ) Συγγενείς, φίλοι, γείτονες (άτυπα δίκτυα)
- ε) Γραπτές ανακοινώσεις
- στ) Επίσκεψη στην αναπτυξιακή Μεσσηνίας ΑΕ
- ζ) Άλλο (ποιο)

6. Μείνατε ικανοποιημένος/ η από την συμμετοχή σας;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
☐	☐	☐	☐

7. Είστε μέλος κάποιου τοπικού φορέα;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

8. Τι σημαίνει για εσάς «ανάπτυξη»;

.....

.....

.....

9. Πιστεύετε ότι η Αναπτυξιακή Μεσοσηνίας ΑΕ συμβάλλει στην ανάπτυξη του τόπου;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ

10. Τι φαντάζεστε ότι θα μπορούσε να κάνει ως φορέας ανάπτυξης, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων;

.....

.....

.....

11. Πώς νομίζετε ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί η συμμετοχή των κατοίκων στις διαδικασίες που αφορούν την ανάπτυξη του τόπου τους;

.....

.....

.....

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

ΦΥΛΟ: Α Γ

ΗΛΙΚΙΑ: 18-30 31-45 46-64 64 και άνω

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ: Αναλφάβητος Δημοτικό
 Γυμνάσιο
 Λύκειο ΑΕΙ-ΤΕΙ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

1. ΦΥΛΟ

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων για την ανάλυση του ερωτηματολογίου έχουν ως εξής:

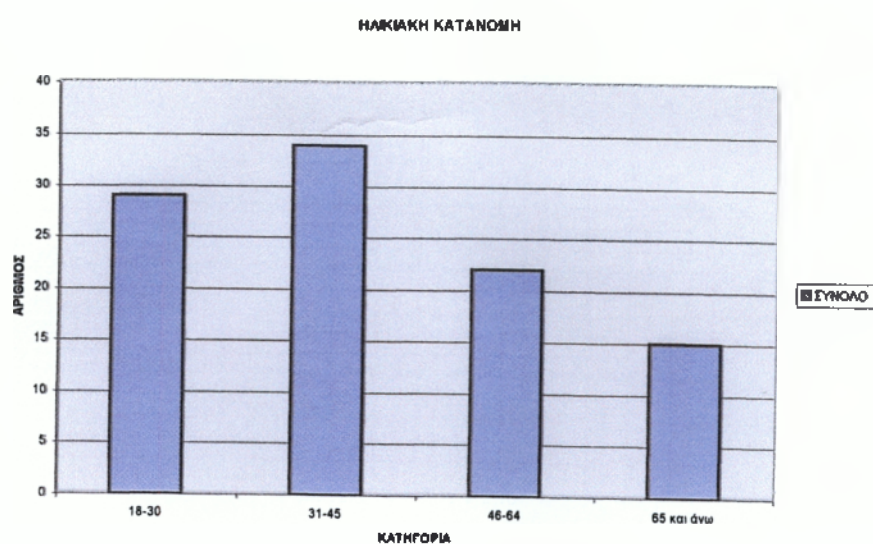
ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ
Άνδρας	61
Γυναίκα	39

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 61% (61 άτομα) είναι άνδρες και το 39% (39 άτομα) είναι γυναίκες.

2. ΗΛΙΚΙΑ

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
18-30	29
31-45	34
46-64	23
65 και άνω	14

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο ποσοστό 34% (34 άτομα) βρίσκεται ηλικιακά στην κατηγορία 31-45 ετών. Σημαντικό μέρος του συνολικού ποσοστού 29% (29 άτομα) είναι στην κατηγορία 18-30 ετών και 23% (23 άτομα) είναι στην κατηγορία 46-64. Ποσοστό 14% καταλαμβάνουν ηλικίες άνω των 64 ετών.

3. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΣ	4
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	27
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15
ΛΥΚΕΙΟ	11
ΑΕΙ-ΤΕΙ	43

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 43% (43 άτομα) έχει ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση. Ένα ποσοστό 27% (27 άτομα) έχει τελειώσει το δημοτικό, το 15% (15 άτομα) έχει τελειώσει το Γυμνάσιο, το 11% (11 άτομα) έχει τελειώσει το Λύκειο και το υπόλοιπο 4% (4 άτομα) αποτελούν οι αναλφάβητοι.

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

1. Γνωρίζετε ποια είναι η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Ε. και με τι ασχολείται;

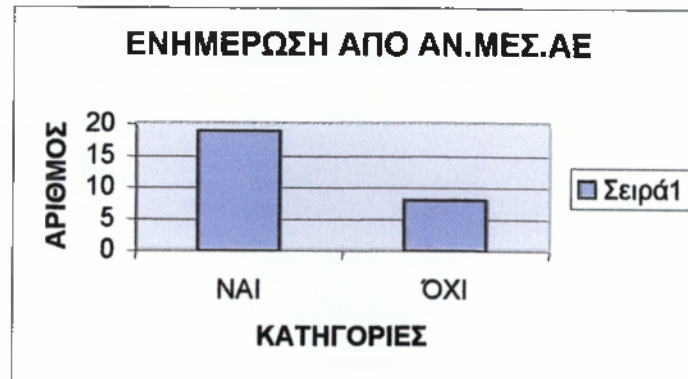
ΝΑΙ	27
ΟΧΙ	73

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 73% (73 άτομα) απάντησε ότι αγνοεί την ύπαρξη της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ και μόλις το 27% (27 άτομα) γνωρίζει την αναπτυξιακή και τις δραστηριότητές της.

2. Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε θετικά, την έχετε επισκεφθεί για πληροφόρηση/ ενημέρωση;

ΝΑΙ	19
ΟΧΙ	8

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που γνωρίζει την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ με ποσοστό 70.4% (19 άτομα) απάντησε ότι την έχει επισκεφθεί για ενημέρωση / πληροφόρηση ενώ ένα μικρό ποσοστό 29.6% (8 άτομα) δεν την έχει επισκεφθεί ποτέ.

3. Αν ναι, μείνατε ικανοποιημένος/ η;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
-	-	3	16

Οι απαντήσεις που δόθηκαν σε αυτή την ερώτηση δεν καλύπτουν όλο το φάσμα των πιθανών απαντήσεων. Ένα ποσοστό 84.2% (16 άτομα) απάντησε ότι έμεινε πολύ ικανοποιημένο από την επίσκεψη του στην Αναπτυξιακή, ενώ το υπόλοιπο 15.8% (3 άτομα) απάντησε ότι έμεινε αρκετά ικανοποιημένο. Δεν βρέθηκε ποσοστό που να έμεινε ικανοποιημένο "λίγο" ή "καθόλου".

4. Έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα της Αναπτυξιακής Μεσσηνίας ΑΕ;

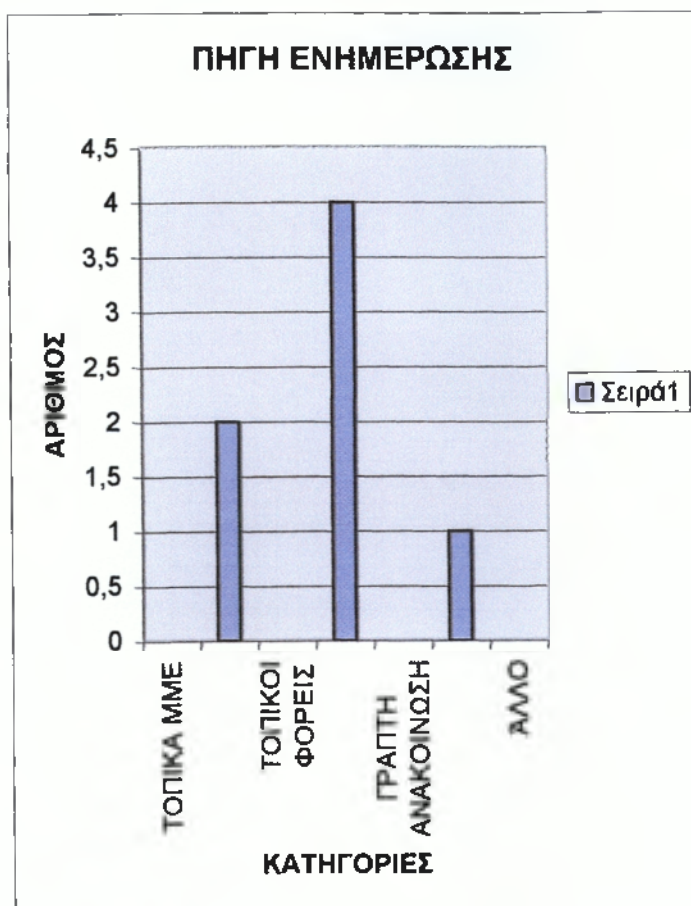
ΝΑΙ	7
ΟΧΙ	12

Από το σύνολο των ερωτηθέντων που την έχουν επισκεφθεί για ενημέρωση ένα ποσοστό 36.8% (7 άτομα) έχει συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, ενώ το υπόλοιπο 63.2% (12 άτομα) δεν έχει συμμετάσχει.

5. Αν στην προηγούμενη ερώτηση απαντήσατε "ναι", με ποιον τρόπο ενημερωθήκατε για τα προγράμματα αυτά;

- α) Τοπική τηλεόραση ή ραδιοφωνικός σταθμός ή άλλο ΜΜΕ 0
- β) Τοπικός Τύπος
- γ) Τοπικοί φορείς (σύλλογοι κ.τ.λ.)
- δ) Συγγενείς, φίλοι, γείτονες (άτυπα δίκτυα)
- ε) Γραπτές ανακοινώσεις 0
- στ) Επίσκεψη στην αναπτυξιακή Μεσσηνίας ΑΕ
- ζ) Άλλο (ποιο)

Από το σύνολο των ερωτηθέντων που έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ένα μεγάλο ποσοστό 57.1% (4 άτομα) ενημερώθηκε για την ύπαρξη του προγράμματος μέσω των άτυπων δικτύων .Το 28.6% (2 άτομα) ενημερώθηκε από τον τοπικό τύπο και το υπόλοιπο 14.3% (1 άτομο) από επίσκεψη που έκανε στην ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Δεν υπάρχουν συμμετέχοντες που να ενημερώθηκαν από τα τοπικά ΜΜΕ, τους τοπικούς φορείς, από γραπτές ανακοινώσεις ή από οπουδήποτε αλλού.

6. Μείνατε ικανοποιημένος/ η από την συμμετοχή σας;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
-	-	-	7

Το 100% (7 άτομα) του συνόλου των ερωτηθέντων που έχει συμμετάσχει σε πρόγραμμα της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ απάντησε ότι έμεινε πολύ ικανοποιημένο από την συμμετοχή του. Δεν δόθηκαν καθόλου απαντήσεις του τύπου "καθόλου", "λίγο" και "αρκετά".

7. Είστε μέλος κάποιου τοπικού φορέα;

ΝΑΙ	8
ΟΧΙ	92

Από το σύνολο των ερωτηθέντων μόλις ένα ποσοστό 8% (8 άτομα) απάντησε ότι είναι μέλος κάποιου τοπικού φορέα ενώ η πλειοψηφία με ποσοστό 92% (92 άτομα) δεν έχει ενεργοποιηθεί κοινωνικά.

8. Τι σημαίνει για εσάς «ανάπτυξη»;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Οι απαντήσεις που δόθηκαν σε αυτή την ερώτηση δεν παρουσιάζουν μεγάλες αποκλείσεις. Κάποιοι ερωτηθέντες εκλαμβάνουν την ανάπτυξη ως μια διαδικασία για καλύτερη ποιότητα ζωής με μεγαλύτερη ευκολία. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι ανάπτυξη είναι ένα

ανεπτυγμένο σύστημα κοινωνικών και τεχνικών υποδομών. Η χρησιμοποίηση των τοπικών πόρων σημαίνει για κάποιους άλλους ανάπτυξη ενώ μια άλλη κατηγορία πιστεύει πως η ύπαρξη εργασίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να υπάρξει ανάπτυξη.

9. Πιστεύετε ότι η Αναπτυξιακή Μεσσηνίας ΑΕ συμβάλλει στην ανάπτυξη του τόπου;

ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ Α	ΠΟΛΥ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ
-	-	11	23	66

Από το σύνολο των ερωτηθέντων ένα ποσοστό 11% (11 άτομα) απάντησε ότι η ΑΝ.ΜΕΣ. ΑΕ συμβάλλει αρκετά στην ανάπτυξη. Ένα ποσοστό 23% (23 άτομα) απάντησε ότι συμβάλλει πολύ ενώ η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 66% (66 άτομα) δεν γνωρίζει. Απαντήσεις του τύπου "καθόλου" και "λίγο" δεν δόθηκαν.

Παρατηρούμε επίσης ότι αν και γνωρίζουν την ύπαρξη της 27 άτομα σε σύνολο 40 ερωτηθέντων, ωστόσο, υπάρχουν κάποια που παρόλο που αγνοούν την ύπαρξη της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ απάντησαν θετικά για την συμβολή της στην ανάπτυξη (στις κατηγορίες "αρκετά" και "πολύ"). Το ποσοστό των ατόμων αυτών ανέρχεται στο 9.6% (7 άτομα στα 73).

10. Τι φαντάζεστε ότι θα μπορούσε να κάνει η Αναπτυξιακή, ως φορέας ανάπτυξης, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στην ερώτηση αυτή ένα ποσοστό 42 % (42 άτομα) δεν έδωσε απάντηση. Κάποιοι πιστεύουν πως η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ δεν έχει την δυνατότητα να κάνει κάτι προς αυτή την κατεύθυνση. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι μια η εντονότερη δραστηριότητα της, ίσως συνέβαλε στην βελτίωση της ποιότητας ζωής. Τέλος, οι υπόλοιποι θεωρούν καλή ιδέα την συνεργασία της με τους τοπικούς φορείς σε μια προσπάθεια να επιλύσουν από κοινού, τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα, έτσι ώστε, να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής.

11. Πώς νομίζετε ότι θα μπορούσε να αναπτυχθεί η συμμετοχή των κατοίκων στις διαδικασίες που αφορούν την ανάπτυξη του τόπου τους;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στην ερώτηση αυτή, όπως και στην προηγούμενη, οι απαντήσεις δεν δόθηκαν από το σύνολο των ερωτηθέντων, καθώς ένα ποσοστό 14% (14 άτομα), προτίμησε να μην δώσει απάντηση. Από τους υπόλοιπους, κάποιοι θεωρούν ότι η περισσότερη ενημέρωση θα συνέβαλε στην ενεργοποίησή τους και κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι αν δοθούν στον πληθυσμό τα κατάλληλα κίνητρα, θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί.

4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσα από την έρευνα για την αποτύπωση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού, στο θέμα της τοπικής ανάπτυξης, από την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ αλλά και την αποδοχή της γενικότερα από την τοπική κοινωνία, εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Η πλειοψηφία της τοπικής κοινωνίας αγνοεί την ύπαρξη της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Η διαπίστωση αυτή αποκλείει από την προσπάθεια ευαισθητοποίησης, ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού.
2. Συγκριτικά με το σύνολο των ερωτηθέντων, αυτοί που την έχουν επισκεφθεί για ενημέρωση, κατέχουν ένα πολύ μικρό ποσοστό. Το ποσοστό αυτό όμως σε σύγκριση με το αντίστοιχο αυτών που την γνωρίζουν, είναι αρκετά ενθαρρυντικό, καθώς βγαίνει το συμπέρασμα ότι κόσμος αφού πληροφορηθεί από κάπου για την ύπαρξη και τις δραστηριότητες της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, ενδιαφέρεται κι επιζητά περισσότερη ενημέρωση, αναγνωρίζει τις δυνατότητες που του δίνονται.
3. Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών που έχουν επισκεφθεί την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, έχει μείνει πολύ ικανοποιημένο. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι δεν υπάρχει κάποιος καθόλου ή

λίγο ικανοποιημένος. Δηλαδή ο κόσμος έχει μείνει ευχαριστημένος από την επαφή που είχε με την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ κι έχει αποκομίσει θετικές εντυπώσεις. Αυτά που έμαθε δεν τον αφήνουν αδιάφορο.

4. Το προηγούμενο συμπέρασμα επιβεβαιώνεται κι από το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό αυτών που επισκέφθηκαν για ενημέρωση την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, στην συνέχεια συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμά της. Τα άτομα που δεν επέλεξαν το ίδιο κι αποτελούν και την πλειοψηφία, μαρτυρούν με αυτή την στάση τους, ότι η τοπική κοινωνία είναι ακόμα κλειστή και διστάζει να αποδεχτεί καινούριες ιδέες. Ενδιαφέρεται να ενημερωθεί για καινούρια πράγματα αλλά κρατά μια επιφυλακτική στάση απέναντι σε αυτά.

5. Μια μεγάλη πηγή πληροφόρησης του πληθυσμού για τις δραστηριότητες της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ είναι τα άτομα δίκτυα. Το γεγονός αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα δίκτυα αυτά είναι ακόμα εκτεταμένα, ο κόσμος τα εμπιστεύεται για την διακίνηση των πληροφοριών και τα θεωρεί πιο αποτελεσματική πηγή πληροφόρησης από άλλα αξιόπιστα μέσα όπως π.χ. τα ΜΜΕ. Επίσης εξάγεται το συμπέρασμα ότι η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ δεν προωθεί την προβολή της σωστά και επαρκώς, έτσι ώστε να είναι τα άτομα περισσότερο ενημερωμένα γύρω από αυτήν.

6. Όσοι έχουν συνεργαστεί με την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ μέσα από την συμμετοχή τους σε κάποιο πρόγραμμα, έχουν μείνει πολύ ικανοποιημένοι. Ο κόσμος αρχίζει να την εμπιστεύεται και να αναγνωρίζει την σημαντικό ρόλο που δύναται να παίξει στην τοπική ανάπτυξη. Βέβαια, το ποσοστό αυτό είναι πολύ μικρό σε σχέση με το σύνολο αλλά δεν παύει να αποτελεί μια θετική αφετηρία.
7. Ο κόσμος στην πλειοψηφία του δεν είναι ενεργοποιημένος κοινωνικά. Άρα, δεν έχει ευαισθητοποιηθεί όσο θα έπρεπε, για να μπορέσει να δει την ανάπτυξη από διαφορετική οπτική γωνία και να έχει ανησυχίες για τον ρόλο του ως μέλος της τοπικής κοινωνίας που πρέπει να αναπτυχθεί.
8. Η έννοια της ανάπτυξης από ορισμένους ταυτίζεται με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων. Η ταύτιση αυτή δείχνει ότι ο κόσμος, συνειδητοποιεί σταδιακά ότι η τοπική κοινωνία, μπορεί με τις δικές της δυνάμεις να επιφέρει την ανάπτυξη.
9. Μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων δεν εκφράζει γνώμη για την συμβολή της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ στην τοπική ανάπτυξη. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο κόσμος δεν την γνωρίζει, άρα, είναι φυσικό να μην έχει γνώμη. Από τους υπόλοιπους που απάντησαν, οι περισσότεροι πιστεύουν πως

συμβάλλει πολύ στην ανάπτυξη. Δηλαδή το έργο της έχει αρχίσει να αναγνωρίζεται.

10. Δεν απάντησαν όλοι οι ερωτηθέντες τι μπορεί να κάνει η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ για την βελτίωση της ποιότητας ζωής. Εδώ ισχύει ότι και στην προηγούμενη ερώτηση (άγνοια ερωτηθέντων για την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ). Από αυτούς που απάντησαν, κάποιοι πιστεύουν πως μια πιο έντονη δράση της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ κρίνεται απαραίτητη. Επίσης, στην συνεργασία της με άλλους φορείς αποδίδουν κάποιοι άλλοι την βελτίωση της ποιότητας ζωής, μέσα από την συντονισμένη δράση για την επίλυση των προβλημάτων. Βέβαια, δεν λείπουν κι αυτοί που δεν εμπιστεύονται την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, καθώς πιστεύουν ότι δεν είναι σε θέση να κάνει κάτι διαφορετικό, έτσι ώστε, να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής.

11. Ο κόσμος ισχυρίζεται πως αν ήταν περισσότερο ενημερωμένος θα ήταν πιο πρόθυμος να συμμετάσχει στην αναπτυξιακή διαδικασία του τόπου του. Όταν γνωρίζει τις συνθήκες που επικρατούν στον τόπο του, μπορεί να έχει άποψη και να την εκφράζει μέσα από την ενεργό συμμετοχή του. Επίσης, η παροχή κινήτρων προς τον πληθυσμό θεωρείται ένας καλός λόγος για περισσότερη συμμετοχή.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα εμφανίζουν αρκετά κοινά σημεία με την άποψη της

ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ αναφορικά με την σχέση της με την τοπική κοινωνία, την αντίληψη για την ανάπτυξη και την συμβολή της ίδιας στην ενεργοποίηση του πληθυσμού για την τοπική ανάπτυξη.

Τα κοινά αυτά σημεία είναι τα εξής:

-Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ αποδίδει το χαμηλό επίπεδο ανάμειξης στην αναπτυξιακή διαδικασία στην επιφυλακτική στάση και την καχυποψία που διατηρεί η τοπική κοινωνία απέναντι σε νέες ιδέες. Αναγνωρίζει ότι η τοπική κοινωνία δεν είναι ενεργοποιημένη.

-Αναγνωρίζεται η ανάγκη για την εξεύρεση πιο εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

-Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ πρέπει να συνεργάζεται πιο στενά με τους τοπικούς φορείς για την προώθηση μιας πιο ολοκληρωμένης παρέμβασης στην αναπτυξιακή διαδικασία.

-Η ανάπτυξη μπορεί να προέλθει μέσα από την αξιοποίηση των τοπικών πόρων.

Η ύπαρξη των κοινών αυτών σημείων φανερώνει ότι η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ έχει επίγνωση της θέσης της, των προβλημάτων και των συνθηκών γενικότερα που επικρατούν στην τοπική κοινωνία. Πρέπει να προσαρμόσει την δράση της σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1.1 Συμπεράσματα

Η έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσια της εργασίας είχε σκοπό να καταδείξει τις ικανότητες της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ να λειτουργήσει ως "αναπτυξιακό εργαλείο", να αποσαφηνίσει τον τρόπο που αντιλαμβάνεται την παρουσία της η τοπική κοινωνία στην οποία απευθύνεται και να προσδιορίσει πόσο μπορεί να επηρεάσει την διαμόρφωση μιας πιο ενεργούς στάσης στο αναπτυξιακό γίγνεσθαι.

Τα τελευταία χρόνια συντελούνται τόσες αλλαγές έτσι ώστε, η τοπική κοινωνία να κρατά μια επιφυλακτική στάση απέναντι σε όποιο καινούριο στοιχείο της χτυπά την πόρτα. Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ συνιστά το νέο στοιχείο και το γεγονός αυτό επηρεάζει την αποτελεσματικότητά της και δικαιολογεί ως ένα σημείο την εικόνα που παρουσιάζει η τοπική κοινωνία, όσον αφορά την ευαισθητοποίηση και ενεργοποίησή της, μέσα από διαδικασίες που προωθεί η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Στο σημείο αυτό, αφού έχει γίνει η καταγραφή των συμπερασμάτων της έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη την γενικότερη εικόνα που επικρατεί στην τοπική κοινωνία,

όσον αφορά τις αντιλήψεις για την ανάπτυξη, τις συνθήκες διαβίωσης, τα αποδεκτά πρότυπα, καθώς επίσης και τις τάσεις που καθιερώνονται στην σημερινή εποχή, ακολουθεί η εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων, όπως και η παράθεση προτάσεων που κατά την προσωπική μου άποψη, μπορούν να πάρουν την θέση της απάντησης, σε αρκετά από τα ερωτήματα και προβλήματα που διαπιστώθηκαν αναφορικά με το θέμα της εργασίας.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ από την αρχή της λειτουργίας της έχει κάνει μια μεγάλη προσπάθεια για να εκπληρώσει με επιτυχία τον στόχο της.

Τα πρώτα χρόνια ήταν αρκετά δύσκολα γιατί έπρεπε να πείσει μια κλειστή τοπική κοινωνία να την αποδεχτεί, να την εμπιστευτεί, να αναγνωρίσει τις δυνάμεις που διαθέτει και να ξεκινήσουν μαζί μια προσπάθεια για τοπική ανάπτυξη.

Σήμερα, μετά από οχτώ χρόνια συνεχούς παρουσίας στον χώρο, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα ενώ παράλληλα, έχουν αρχίσει να φαίνονται τα πρώτα θετικά αποτελέσματα των προσπαθειών της.

Η τοπική κοινωνία δεν έχει φτάσει ακόμα στο επίπεδο εκείνο της ευαισθητοποίησης που θα της επιτρέψει να ενεργοποιηθεί, να αναλάβει πρωτοβουλίες και να συμμετάσχει ενεργά στην αναπτυξιακή διαδικασία του τόπου της.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ δίνει απλά το ερέθισμα, την ευκαιρία. Από κει και πέρα, η αξιοποίηση ή όχι του ερεθίσματος εξαρτάται από τα μέλη της τοπικής κοινωνίας.

Είναι πολύ νωρίς για να βγάλουμε συμπεράσματα για την επιτυχημένη ή όχι πορεία της στην ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και την συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη, ωστόσο, τα πρώτα δείγματα της λειτουργίας της είναι ικανοποιητικά και συνάμα ανησυχητικά.

Ένα μεγάλο μέρος της τοπικής κοινωνίας αγνοεί την ύπαρξη της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Το γεγονός αυτό είναι αρκετά ανησυχητικό αν ληφθεί υπόψη ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Παράγει το ερέθισμα κι έχει την δυνατότητα να κατευθύνει αυτούς που θα αξιοποιήσουν, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να επωφεληθούν και οι ίδιοι αλλά και πολύ περισσότερο το σύνολο. Από την στιγμή όμως που ο κόσμος δεν γνωρίζει την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. και κατ' επέκταση την δυνατότητα για ανάπτυξη που του προσφέρει, χάνεται η ευκαιρία για την ανάδειξη μιας ενεργοποιημένης κοινωνίας μέσα από την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της.

Αν δεν είναι ενημερωμένη η τοπική κοινωνία, είναι δύσκολο να αποφασίσει να εμπλακεί στην αναπτυξιακή διαδικασία και διστάζει. Ο ενεργός πολίτης είναι σε θέση να δίνει απαντήσεις σε ερωτήματα τύπου «πως», «γιατί» και «ποιος» που αφορούν την ανάπτυξη.

Το θετικό στοιχείο που προκύπτει είναι ότι παρόλο που η κοινωνία είναι ακόμα αρκετά κλειστή και δεν αποδέχεται εύκολα καινούριες ιδέες, εντούτοις, δείχνει να εμπιστεύεται και να ενσωματώνει σταδιακά στους κόλπους της την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για συμμετοχή στα προγράμματα που διαχειρίζεται η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Βέβαια, αυτοί που την έχουν αποδεχτεί κι έχουν πειστεί να ενεργοποιηθούν αναπτύσσοντας τις δραστηριότητές τους, είναι πολύ λίγοι δεν παύουν όμως να αποτελούν ένδειξη του ότι η κοινωνία αλλάζει τρόπο σκέψης και συνειδητοποιεί τις δυνάμεις της.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω συνάγεται ένα γενικό συμπέρασμα: Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ δεν έχει καταφέρει να πείσει την τοπική κοινωνία στην οποία απευθύνεται να συμμετάσχει ενεργά στην αναπτυξιακή διαδικασία. Για το γεγονός αυτό οφείλονται κάποιοι δικοί της λάθος χειρισμοί αλλά και η νοοτροπία της τοπικής κοινωνίας που κρατά μια επιφυλακτική στάση απέναντι σε καθετί καινούριο. Με την πάροδο του χρόνου αυτή η νοοτροπία αλλάζει και η επιφυλακτικότητα δίνει την θέση της στην εμπιστοσύνη και την αποδοχή. Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ έχει πολλά να προσφέρει κι είναι εδώ για να βοηθήσει την τοπική κοινωνία να κάνει πράξη την ανάπτυξη που οραματίζεται.

5.1.2 Προτάσεις

Οι προτάσεις που ακολουθούν σχετίζονται με την βελτίωση των σχέσεων της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ με την τοπική κοινωνία.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ φέρει ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης για την άγνοια και την ανεπαρκή ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας, που αποτρέπουν την εκδήλωση της τάσης μιας πιο ενεργούς συμμετοχής στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Η διοργάνωση ημερίδων γύρω από τις δραστηριότητες της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ κατά τακτά χρονικά διαστήματα, όπως επίσης και η πραγματοποίηση άλλων εκδηλώσεων ενημερωτικού χαρακτήρα, χωρίς αμφιβολία θα συμβάλλουν στον περιορισμό της άγνοιας και την ενημέρωση.

Επίσης, πρέπει να γίνεται μια πολύπλευρη ενημέρωση των ατόμων που επισκέπτονται την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ακόμα κι όταν δεν το έχουν ζητήσει. Με αυτόν τον τρόπο θα δείξει ότι έχει την διάθεση να βοηθήσει την τοπική κοινωνία και να συνεργαστεί μαζί της, χωρίς να αποβλέπει κάπου.

Στα παραπάνω μπορεί να συμβάλλει και μια καλύτερα σχεδιασμένη προβολή της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ και πιο συγκεκριμένα ο συνδιασμός που μπορεί να προκύψει από την συντονισμένη δράση των τοπικών ΜΜΕ, των τοπικών φορέων και των άτυπων δικτύων, που όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στην διάδοση πληροφοριών που αφορούν την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Η έρευνα έδειξε ότι ο κόσμος συνδιάζει την ανάπτυξη με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων. Η

αξιοποίηση των τοπικών πόρων από την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ σε μεγαλύτερο βαθμό, θα μπορούσε να εκληφθεί από την τοπική κοινωνία ως μια έμπρακτη απόδειξη της ανεκμετάλλευτης δύναμης που διαθέτει και να της δείξει ότι μπορεί να φέρει την ανάπτυξη στα μέτρα της.

Η βελτίωση των σχέσεων της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ με τους άλλους τοπικούς φορείς και η περισσότερη διάθεση για συνεργασία μαζί τους επιβάλλεται, τόσο για την προώθηση μιας ολοκληρωμένης ανάπτυξης όσο και για την δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης και εκτίμησης μεταξύ τους. Είναι πολύ σημαντικό να την αποδεχτεί και ο χώρος της τοπικής αυτοδιοίκησης και να την θεωρήσει κομμάτι του, εκτός από την τοπική κοινωνία.

Ορισμένα από τα προβλήματα και τις αδυναμίες που υφίστανται, αποδίδονται αποκλειστικά στον τρόπο λειτουργίας της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ. Για την άμβλυνση των προβλημάτων αυτών παρατίθενται οι εξής προτάσεις:

Η απασχόληση ενός πιο εξειδικευμένου προσωπικού που θα παρέχει πλήρη ενημέρωση, θα χειρίζεται σωστά τις αρμοδιότητές που του ανατίθενται και θα διευθετεί τα προβλήματα που παρουσιάζονται, θα συμβάλλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας λειτουργίας της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

Μια άλλη πρόταση που φαίνεται πιο εφικτή, αφού έχει μικρότερο χρονικό και οικονομικό κόστος, είναι η διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων που μπορεί να παρακολουθεί το ήδη υπάρχον προσωπικό.

Επίσης πρέπει να γίνεται πολύ προσεκτικά η επιλογή των εξωτερικών συνεργατών, στις περιπτώσεις εκείνες που η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ αδυνατεί να ανταπεξέλθει από μόνη της σε κάποιες από τις υποχρεώσεις της.

Μερικές φορές η έλλειψη σωστού συντονισμού και οργάνωσης των αρμοδιοτήτων, μεταξύ των διαφόρων τμημάτων της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ, έχει ως συνέπεια να δημιουργούνται προβλήματα λειτουργίας που περιορίζουν την ευελιξία και την αποτελεσματικότητά της. Για τον λόγο αυτό πρέπει να καθοριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια ποιος, πότε και γιατί θα κάνει τι.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ κρατά στα χέρια της την δύναμη της τοπικής κοινωνίας στην οποία απευθύνεται. Η τοπική κοινωνία όμως δεν έχει αντιληφθεί ακόμα την ύπαρξη αυτής της δύναμης. Η δημιουργία μιας αμφίδρομης σχέσης μεταξύ ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ και τοπικής κοινωνίας, καθώς και η βελτίωση των σχέσεων που ήδη υπάρχουν, είναι πολύ σημαντικός παράγοντας για αυτή την συνειδητοποίηση.

Για να υπάρξει μια τέτοια σχέση απαιτείται να γίνουν προσπάθειες και από τις δυο πλευρές.

Η ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ πρέπει να πείσει την τοπική κοινωνία να ενεργοποιηθεί και να την βοηθήσει να αναγνωρίσει τις δυνατότητες για μια αυτοδύναμη ανάπτυξη που κρύβει μέσα της.

Επίσης, πρέπει να την πείσει και να της αποδείξει ότι θα την κατευθύνει σωστά σε όλη την προσπάθεια της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Η τοπική κοινωνία από την πλευρά της πρέπει να αναθεωρήσει τον τρόπο που σκέφτεται και να γίνει πιο ανοιχτή στην αποδοχή των νέων ιδεών που της προτείνονται. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να αποδέχεται άκριτα οτιδήποτε της επιβάλλουν, αλλά ότι πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τις ευκαιρίες που της προσφέρονται και να τις αξιοποιεί.

Δεν πρέπει να αντιλαμβάνεται την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ ως ένα νέο, ξένο στοιχείο που την απειλεί αλλά πρέπει να την δει σαν κομμάτι της. Η τοπική κοινωνία έχει ανάγκη την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ για να λειτουργήσει καλύτερα. Όταν το συνειδητοποιήσει αυτό θα έχει γίνει ένα μεγάλο βήμα προς την τοπική ανάπτυξη.

ΠΗΓΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Αγροτική Πολιτική-Θεσμικός Εκσυγχρονισμός νέοι προσανατολισμοί για την Γεωργία του 2000», περ. *Τετράδια Αυτοδιοίκησης*, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2002.
2. Allefresde, M., «Χρηματοδότηση και κατάρτιση:δυσ ουσιαστικά μέσα για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών στον μεσογειακό αγροτικό χώρο», στο *Τοπική ανάπτυξη:Ουτοπία ή Πρόκληση*; ΕΕΤΑΑ.
3. Allefresde, M., *Σκέψεις για την διαδικασία ολοκλήρωσης στην τοπική ανάπτυξη*, 1998.
4. Cravinho, J., «Αντιμετωπίζοντας την κρίση σε τοπικό επίπεδο: Προοπτικές του ρόλου των Τ.Α.Π. στην κοινωνική αλλαγή», στο *Τοπική ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση*;, ΕΕΤΑΑ.
5. Giddens, A., *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*, Αθήνα 1993.
6. Vasquez Barquero, A., *Τοπική Ανάπτυξη: μια στρατηγική για την δημιουργία απασχόλησης*.
7. Αποστόλου, Δ., «Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών», στο περ. *Τετράδια Αυτοδιοίκησης*, τεύχος 1/2002, ΚΕΔΚΕ.
8. Βοσκόπουλος, Γ., *Παγκοσμιοποίηση*.

9. Γετίμης, Π., Γράβαρης, Δ., *Θεωρητικές Προσεγγίσεις: Τοπικό Κράτος και Τοπικές Πολιτικές.*

10. Γκέκας, Ρ., «Τα Οικονομικά των ΟΤΑ μπροστά στις Νέες Προκλήσεις», στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2000.

11. Δαουτόπουλος, Γ., «Η Συμβολή της Κοινοτικής-τοπικής Ανάπτυξης στην Ευημερία της Ελληνικής Υπαίθρου», στο περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση, Απρίλιος-Ιούνιος '95

12. Δαουτόπουλος, Γ., « Αειφόρος Ανάπτυξη και Τοπική Κοινωνία», στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/99.

13. Εκθέσεις Πεπραγμένων την ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ για όλα τα έτη λειτουργίας της.

14. Καλιπίρης, Φ., «Παράγοντες Ανάπτυξης του Αγροτουρισμού στις Ορεινές και Μειονεκτικές Περιοχές», στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001.

15. Καταστατικό Λειτουργίας της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

16. Καυκαλάς, Γ., Κομνηνός, Ν., *Επίλογος: Η αναβάθμιση του τοπικού.*

17. Καφαντάρη, Γ., Η ενεργή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών ως διασφάλιση της δημοκρατικής ανάπτυξης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο περ. Τετράδια αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 2/2002.

18. Λίτσος Η., Μιχελιουδάκης Γ., Σκουμπούρης Ι., «Μελέτη-Πλαίσιο για τις ΑΝ.ΕΤ», ΕΕΤΑΑ, Ιούνιος 1998.

19. Μαΐστρος, Π., «Αποκέντρωση και Τοπική Αυτοδιοίκηση», στο Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ.

Μάππα, Σ., «Οι όροι του προβλήματος», στο Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, ΕΕΤΑΑ.

20. Μπαμπάς, Σ., «Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως Θεσμός Κοινωνικός», στο περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση, τεύχος 2 (80)- Μάρτιος-Απρίλιος 1992.
21. Μπέλλης, Β., «Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως μηχανισμοί στήριξης της Επιχειρηματικότητας», στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001.
22. Μπουλές, Ι., Σαπουνάκης, Α., «Οι Αναπτυξιακοί Φορείς στην Ελλάδα», σημειώσεις στο μάθημα Οργάνωση Μικρομεσαίων Επαγγελματικών Επιχειρήσεων του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Οκτώβριος 2003.
23. Πανούσης, Γ., *Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνία των Πολιτών*.
24. Παπαγιάννης, Π., «Συμμετοχικός Σχεδιασμός και η Αυτοδιοίκηση», στο περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 1/2001.
25. Παπαγιάννης, Π., Κατσούλης, Δ., *Οι Χάρτες και η Ευρώπη της Αυτοδιοίκησης*, Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α., Αθήνα 2001.
26. Παπαδασκαλόπουλος, Α., «Τοπική Ανάπτυξη και Διακοινοτική Συνεργασία», στο Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αθήνα 1989.
27. Παπακωνσταντινίδης, Λ., *Ευαισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία*, Αθήνα 1998 και Αθήνα 2002.
28. Παπακωνσταντινίδης, Λ., *Στρατηγική Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Αθήνα 2003.
29. Παπακωνσταντινίδης, Λ., *Στρατηγική της Τοπικής Ανάπτυξης*, σημειώσεις για το μάθημα του Τμήματος Διοίκησης μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα 1998.

30. Παρασκευόπουλος, Χ., Κοινωνικό Κεφάλαιο, Κοινωνία πολιτών και Δημόσια πολιτική, *περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση*, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος '95.
31. Σαπουνάκης, Τ., «Συνέδριο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση», *περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση*, τεύχος 1 (85)-Ιανουάριος-Φεβρουάριος '93.
32. Σαπουνάκης, Τ., «Δεκαπέντε χρόνια επιχειρηματικής δραστηριότητας της τοπικής Αυτοδιοίκησης», *περ. Τετράδια Αυτοδιοίκησης*, ΚΕΔΚΕ, τεύχος 2/98.
33. Σταματόπουλος, Δ., Σημειώσεις του μαθήματος «Πολιτικοί και Διοικητικοί Θεσμοί», Οκτώβριος 2001.
34. Στογιαννίδου, Μ., *Τοπική Ανάπτυξη: Με ποια έννοια;*.
35. Τασιόπουλος, Χρ., «Θέσεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση», *περ. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση*, τεύχος 2-3, 1993.
36. Τάτσης, Ν., *Κοινωνιολογία Κοινωνική οργάνωση και πολιτισμικές διεργασίες*, Αθήνα 1999.
37. Τούρας, Ι., *Παγκοσμιοποίηση και ελληνική κοινωνία*.
38. Τσαούσης, Δ., *Η κοινωνία μας*, Αθήνα 1997.
39. Χολέβας, Κ., *Τρεις μύθοι για την παγκοσμιοποίηση*.
40. Χριστοφάκης, Ε., *Ενδογενής Ανάπτυξη: Σχεδιασμός και Πολιτική σε Τοπικό Επίπεδο*, Διδακτορική Διατριβή, 2000.
41. Χριστοφιλοπούλου, Δ., *Σχεδιασμός – Πολιτική – Κράτος και Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Αθήνα 1989.

Άλλες πηγές:

Χρήση ιστοσελίδων του διαδικτύου:

www.istoselides.gr

www.google.com

Ενημερωτικά φυλλάδια της ΑΝ.ΜΕΣ.ΑΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΠΤΥΣΙΑΚΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Ανώνυμος Εταιρεία

ΑΡ.ΜΑΕ: 35032/26/98/01 ΑΦΜ:094314873

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 - 7η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2002-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2002			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001			ΠΑΘΗΤΙΚΟ		ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜ.	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓ.
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ		ΑΞΙΑ ΚΤΗΤΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠ. ΑΞΙΑ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΤΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠ. ΑΞΙΑ	Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΧΡΗΣΙΜΕΣ 2002	ΧΡΗΣΙΜΕΣ 2001	
1 Έσοδα ίδρυσης & πρώτης εγείσεως		7.853,88	2.447,12	5.436,86	5.572,96	1.373,27	2.199,71	1 Μετοχικό Κεφάλαιο	218.687,90	68.796,03	
Γ. ΛΟΓΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								1 Καταβιβήματα			
II. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΝΗΤΟΓΟΝΙΕΣ								V. Απαιτήσεις νέων	-110.848,91	-128.478,33	
4 ΜΗΧΗΤΑ & ΜΗΧΑΝΟΣ ΕΞΥΣΜΟΣ		584,92	583,92	1,00	584,93	491,84	112,99	1 Σημικές νέες			
8 ΕΓΓΡΑΦΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑ		33.649,28	21.415,87	12.433,41	20.286,33	18.464,18	1.822,15	VI. Ποσά προοριζόμενα για αύξηση Κεφαλαίου	0,05	112.848,29	
Σύνολο Αξιών Ισοτιμίας		42.298,18	24.426,91	17.871,27	24.424,24	20.286,38	4.134,85	Καταθέσεις Μετοχών	108.008,82	43.068,99	
III. Τομείς τζίρου & άλλες μικροπρωτόκολλοι								Σύνολο Ξένων Κεφαλαίων			
Αποτίμηση Μικροπρωτοκόλλοι				145,27			145,27	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Σύνολο Παγίων Ενεργητικού				18.016,94			4.280,12	II. Βασικη πρόβλεψη Υποχρεώσεων	38.493,77	11.478,80	
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								8 Υποχρ. από φόρους-ΙΣΛ	7.218,23	1.972,41	
II. Απαιτήσεις								6 Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	77.888,28	98.118,32	
1 Πάγια				224.891,16			129.891,32	11 Παγίως διαφορά	123.898,28	199.587,63	
2 Χρεώστες διαφορά				7.785,96			8.977,68	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	44.830,56		
III. Χρεώματα				232.758,71			138.869,00	Προβλεπόμενα έσοδα			
1 Μετοχές				4.343,30			1.408,88				
IV. Διαθέσιμα											
1 Ταμείο				297,07			120,14				
2 Καταθέσεις Όψεως				18,51			8.158,80				
Σύνολο ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ:				217.215,91			138.387,72				
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				20.813,27							
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				278.246,44			192.834,82	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	278.246,46	192.834,83	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		ΧΡΗΣΙΜΕΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 (1.1.02-31.12.02)			ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΒΕΒΩΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜ.	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓ.
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ		ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2002	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001				ΧΡΗΣΙΜΕΣ 2002	ΧΡΗΣΙΜΕΣ 2001	
Κόστος Έργων		210.891,63	98.565,04				Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	17.630,42	-107.848,59
Μείων Κόστος Πωλησιών		82.183,23	84.397,98				Ξένες Σημικές προηγούμενης χρήσεως	-128.478,33	-20.632,71
Μείων αποτελέσματα έσοδα		158.498,40	32.187,08				110.848,91	-128.478,33	
Πλέον Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης		30.894,39	1.221,39						
Μείων 1 Έσοδα διοικητικής λειτουργίας		189.092,79	33.378,47						
Πλέον προβλεπόμενα έσοδα		147.448,08	110.077,14						
Μείων Προβλεπόμενα έσοδα		20.813,27	-78.888,87						
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα		17.830,42	-107.848,59						
Μείων Σύνολο αποβέσεων Παγίων Στοιχείων		4.137,23	4.532,63						
Μείων οι ενσωματώσεις στο λειτουργ. κόστος		4.137,23	4.532,63						
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΑΗ) ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		17.630,42	-107.848,59						

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ

ΕΛΕΝΗ ΑΔΕΙΦΕΡΗ-ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ
Α.Δ.Τ. Ν 473441

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. Σ 489277

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. Σ 470132

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΝ.ΜΕΣ.Α.Ε

του καταστατικού της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία "Αναπτυξιακή Εταιρεία Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας Α.Ε." με δ.τ. ΑΝ.Ε.Κ.Ε.Κ.Ν.Μ. Α.Ε. " με έδρα τον Δήμο Καλαμάτας Νομού Μεσσηνίας και αριθμό ΜΑΕ 35032/26/Β/96/01 σύμφωνα με την από 30-6-1999 απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της.

Την ίδια ημερομηνία καταχωρήθηκαν στο Μητρώο ΑΕ

- 1) ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού με τις τροποποιήσεις του
- 2) Η Κωδικοποίηση του Καταστατικού της ως άνω ανωνύμου εταιρείας με την νέα πλέον επωνυμία της "Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Ανώνυμη Εταιρεία" και δ.τ. "ΑΝ.ΜΕΣ. Α.Ε."

Περίληψη των ανωτέρω έχει ως εξής:

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΥΣΤΑΣΗ, ΕΠΩΝΥΜΙΑ, ΕΔΡΑ, ΣΚΟΠΟΣ, ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Άρθρο 2

Επωνυμία

1. Η συνιστώμενη εταιρεία ορίζεται με την ρητή συμφωνία των συμβαλλομένων μερών να έχει την ακόλουθη επωνυμία: «Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Ανώνυμη Εταιρεία», και διακριτικό τίτλο την φράση «ΑΝ. ΜΕΣ. Α.Ε.», η οποία προκύπτει από τα αρχικά των αποτελουσών και συγκροτουσών την επωνυμία της λέξεων.

Η παράγραφος 2 παραμένει σε ισχύ ως έχει.

Άρθρο 4

Σκοπός

1. Η τεχνική, επιστημονική και μελετητική υποστήριξη του έργου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας με σκοπό την ανάπτυξη του Νομού Μεσσηνίας, ως και η τεχνική, επιστημονική και μελετητική υποστήριξη για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας του Νομού Μεσσηνίας, για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων, για την επιχειρηματική προσαρμογή (ιδίως των ΜΜΕ) στις βιομηχανικές-βιοτεχνικές αλλαγές και για την προσέλκυση νέων επενδύσεων στον Νομό Μεσσηνίας.

Για να πετύχει το σκοπό της η εταιρεία λειτουργεί ως: α) Σύμβουλος αναπτύξεως Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, β) Σύμβουλος οργανώσεως και διοικήσεως τοπικών επιχειρήσεων, γ) Σύμβουλος τουριστικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής αναπτύξεως, δ) Σύμβουλος διοικήσεως και διαχειρίσεως εθνικών έργων επιχορηγούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ε) Σύμβουλος κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, στ) Σύμβουλος Επικοινωνίας και Εκδόσεων (έντυπων και ηλεκτρονικών), ζ) Σύμβουλος διενεργείας και αξιολογήσεως δημοσκοπήσεων, ερευνών αγοράς και κλαδικών ερευνών, η) Σύμβουλος ιδρύσεως Βιοτεχνικών και Τεχνολογικών Πάρκων, Εμπορευματικών και Μεταποιητικών Κέντρων, θ) Σύμβουλος Διασφαλίσεως Ποιότητας, ι) Σύμβουλος αγροτικής αναπτύξεως, ια) Σύμβουλος κοινωνικής αναπτύξεως, ιβ) Σύμβουλος θεμάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Παραγωγής (Management, Βιομηχανοποίηση, Προγραμματισμός και Έλεγχος, ιγ) Σύμβουλος θεμάτων Logistics (Management Προμηθειών και Αποθεμάτων, Οργάνωση Αποθηκών, Συστήματα Μεταφοράς και Διανομής), ιδ) Σύμβουλος Υποστήριξης σε θέματα Χρηματοοικονομικής Οργάνωσης και Διαχείρισης και, γενικώς, επιτελούσα κάθε άλλο Έργο, Εργασία και Υπηρεσία, το οποίο συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη του Νομού Μεσσηνίας.

ΣΟΛΩΝ

Διασφάλισης Ποιότητας, ι) Σύμβουλος αγροτικής αναπτύξεως, ια) Σύμβουλος κοινωνικής αναπτύξεως, ιβ) Σύμβουλος Θεμάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Παραγωγής (Management, Βιομηχανοποίηση, Προγραμματισμός και Έλεγχος, ιγ) Σύμβουλος Θεμάτων Logistics (Management Προμηθειών και Αποθεμάτων, Οργάνωση Αποθηκών, Συστήματα Μεταφοράς και Διανομής), ιδ) Σύμβουλος Υποστήριξης σε θέματα Χρηματοοικονομικής Οργάνωσης και Διαχείρισης και, γενικώς, επιπελούσα κάθε άλλο Έργο, Εργασία και Υπηρεσία, το οποίο συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη του Νομού Μεσσηνίας.

2. Πάντες τους ανωτέρω περιγραφόμενους εταιρικούς σκοπούς μπορεί να εξυπηρετεί η εταιρεία αναλαμβάνοντας συναφή έργα και εργασίες, προβαίνοντας σε συναφείς δραστηριότητες και ενέργειες και παρέχοντας υπηρεσίες και σε όμορους νομούς (Ηλεία- Λακωνία- Αρκαδία) στοχεύοντας στην υποβοήθηση της αναπτύξεώς τους.

Άρθρο 5

Διάρκεια

1. Η διάρκεια της εταιρείας αρχίζει από της καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών από την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή της διοικητικής απόφασης για την παραχώρηση αδειάς συστάσεως της παρούσης εταιρείας και της εγκρίσεως του παρόντος καταστατικού, και ορίζεται σε δέκα πέντε (15) έτη από της καταχώρησης αυτής.
2. Η διάρκεια της εταιρείας παρατείνεται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων της, η οποία θα τροποποιεί το άρθρο αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ- ΜΕΤΟΧΕΣ- ΜΕΤΟΧΟΙ

Άρθρο 6

Μετοχικό Κεφάλαιο

1. Το Μετοχικό Κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές και διαιρείται σε δύο χιλιάδες (2.000) ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, η ονομαστική αξία των οποίων ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) δραχμές εκάστη. Το κεφάλαιο αυτό καλύπτεται από τους μετόχους, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 του παρόντος.
2. Με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου αυτού, κατά την διάρκεια της πρώτης πενταετίας από της συστάσεως της εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα, με απόφασή του για την οποία χρειάζεται πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, να αυξάνει μία ή περισσότερες φορές το μετοχικό κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών. Το ποσόν των αυξήσεων δεν μπορεί να υπερβεί το ποσόν του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου. Η εν λόγω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από την Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα το οποίο δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη για κάθε ανανέωση. Η ισχύς της εν λόγω αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως αρχίζει από της λήξεως εκάστης πενταετίας.
3. Με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου αυτού, η Γενική Συνέλευση, κατά την διάρκεια της πρώτης πενταετίας από της συστάσεως της εταιρείας, έχει το δικαίωμα, με απόφασή της για την οποία αρκεί η απαρτία και η πλειοψηφία του άρθρου 18 του παρόντος, να αυξάνει ολικώς ή μερικώς το μετοχικό κεφάλαιο δι' εκδόσεως νέων μετοχών μέχρι το πενταπλάσιο συνολικώς του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.
4. Εάν όμως τα στοθεματικά της εταιρείας υπερβαίνουν το εν τέταρτον (1/4) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου απαιτείται οποιαδήποτε απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως με την απαρτία και την πλειοψηφία του άρθρου 19 του παρόντος, καθώς και ανάλογη τροποποίηση του σχετικού με το κεφάλαιο άρθρου του καταστατικού.

5. Οι αυξήσεις του Μετοχικού Κεφαλαίου οι οποίες αποφασίζονται συμφώνως προς τις παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού δεν αποτελούν τροποποίηση του καταστατικού.
6. Η απόφαση του αρμοδίου οργάνου της εταιρείας περί αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου ή εκδόσεως ομολογιακού δανείου πρέπει να αναφέρει τουλάχιστον το ποσόν της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου ή, αντιστοίχως, το ύψος του ομολογιακού δανείου, τον τρόπο καλύψεώς τους, τον αριθμό και το είδος των μετοχών και των ομολογιών οι οποίες θα εκδοθούν, την ονομαστική αξία και την τιμή διαθέσεως των νέων μετοχών, καθώς και την προθεσμία καλύψεως.
7. Εν πάσει περιπτώσει αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου, η οποία δεν γίνεται με εισφορά σε είδος, καθώς και εκδόσεως ομολογιών μετατρεψίμων σε μετοχές, για το νέο κεφάλαιο και το ομολογιακό δάνειο παρέχεται δικαίωμα προτιμήσεως στους, κατά την εποχή της αυξήσεως ή της εκδόσεως, μετόχους της εταιρείας, κατά τον λόγο συμμετοχής τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο. Μετά την πάροδο της προθεσμίας ασκήσεως του δικαιώματος προτιμήσεως, η οποία ορίζεται από το αποφασίζον την αύξηση του κεφαλαίου ή την έκδοση των ομολογιών όργανο της εταιρείας και η οποία δεν μπορεί να είναι συντομωτέρα του ενός (1) μηνός, οι μετοχές οι οποίες δεν αναλήφθηκαν από τους παλαιούς μετόχους μπορούν να διατεθούν ελευθέρως από το Διοικητικό Συμβούλιο, υπό την επιφύλαξη της συνδρομής των όρων οι οποίοι ισχύουν και περί μεταβιβάσεως των μετοχών, συμφώνως προς το άρθρο 8 του παρόντος. Η πρόσκληση προς ενάσκηση του δικαιώματος προτιμήσεως, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται και η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ασκηθεί αυτό το δικαίωμα, κατ' εξαίρεσιν, δεδομένου ότι όλες οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές, είναι δυνατόν να γίνεται με συστημένες «επί αποδείξει» επιστολές, οι οποίες θα αποστέλλονται στους μετόχους, άλλως θα δημοσιεύεται στο Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.
8. Με τους περιορισμούς των παρ. 6 και 7 του άρθρου 13 του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, είναι δυνατόν, δι' αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, να περιορισθεί ή να καταργηθεί το, ως άνω, δικαίωμα προτιμήσεως.
9. Εντός του πρώτου διμήνου από της συστάσεως της εταιρείας ή από της ορισθείσης ημερομηνίας καταβολής μετά από κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συνέλθει σε ειδική συνεδρίαση και να πιστοποιήσει την καταβολή ή όχι του μετοχικού κεφαλαίου. Εντός είκοσι ημερών από της λήξεως της ανωτέρω προθεσμίας, υποβάλλεται στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή αντίγραφο του πρακτικού της ανωτέρω συνεδριάσεως προκειμένου να υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας τις οποίες επιβάλλει ο Νόμος.

Άρθρο 7

Κάλυψη κεφαλαίου

1. Το μετοχικό κεφάλαιο, ως αυτό ορίζεται στο προηγούμενο άρθρο, καλύπτεται από τους ιδρυτές μετόχους της εταιρείας ως εξής:

Α) Η «ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ» καλύπτει τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό πενήντα εν τοις εκατό (51%) αυτού και σε χίλιες είκοσι (1.020) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας δέκα εκατομμυρίων διακοσίων χιλιάδων (10.200.000) δραχμών.

Επιπλέον αυτών, καλύπτει και πρόσθετο τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτού και σε τεσσαράκοντα (40) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας τετρακοσίων χιλιάδων (400.000)

δραχμών. Τις επιπλέον αυτές τεσσαράκοντα (40) μετοχές αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ», το οποίο έχει συσταθεί, λειτουργεί και εκπροσωπείται νομίμως.

Β) Η «ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ» καλύπτει τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό τριάκοντα εννέα τοις εκατό (39%) αυτού και σε επτακόσιες ογδοήκοντα (780) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας επτά εκατομμυρίων οκτακοσίων χιλιάδων (7.800.000) δραχμών.

Γ) Η «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» καλύπτει τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτού και σε τεσσαράκοντα (40) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών.

Επιπλέον αυτών, καλύπτει και πρόσθετο τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτού και σε τεσσαράκοντα (40) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών. Τις επιπλέον αυτές τεσσαράκοντα (40) μετοχές αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ» το οποίο έχει συσταθεί, λειτουργεί και εκπροσωπείται νομίμως.

Δ) Η «ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ» καλύπτει τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτού και σε τεσσαράκοντα (40) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών.

Ε) Η «ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ» καλύπτει τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτού και σε τεσσαράκοντα (40) κοινές ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών και συνολικής ονομαστικής αξίας τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών.

2. Με την σύσταση της εταιρείας, οι μέτοχοι θα καταβάλουν τοις μετρηταίς από την ονομαστική αξία της μετοχής ποσοστό αυτής ίσο με πενήντα τοις εκατό (50%), το οποίο αντιστοιχεί συνολικώς στο ποσόν των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, και το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) εντός του πρώτου εξαμήνου από της συστάσεως της εταιρείας.

Άρθρο 8

Μετοχές

1. Όλες οι μετοχές της εταιρείας είναι κοινές, ονομαστικές και δεσμευμένες. Αποκλείεται η μετατροπή των μετοχών της εταιρείας, μερικώς ή ολικώς, από ονομαστικές σε ανώνυμες.
2. Η μεταβίβαση των μετοχών επιτρέπεται μόνον κατόπιν προηγούμενης αδείας η οποία παρέχεται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου και υπό την επιφύλαξη ότι από την μεταβίβαση αυτή, αφενός μεν δεν αλλοιούται ο χαρακτήρας της εταιρείας ως επιχειρήσεως της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως συμφώνως προς το άρθρο 21 του Ν. 2218/1994, αφετέρου δε ότι και μετά από την μεταβίβαση ποσοστό ανώτερο του εξήκοντα πέντε τοις εκατό (65%) του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας εξακολουθεί να ανήκει σε φορείς της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

3. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται, εφόσον υπάρχει η σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου συμφώνως προς την παρ. 2 του παρόντος, στην οποία θα βεβαιούται η συνδρομή των προϋποθέσεων οι οποίες ορίζονται ανωτέρω, δι' εγγραφής στο ειδικό βιβλίο της εταιρείας, η οποία χρονολογείται και υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα και τον αποκτώντα ή τους πληρεξουσίους τους, και δια της παραδόσεως των τίτλων των μετοχών. Έναντι της εταιρείας μέτοχος θεωρείται μόνον ο εγγεγραμμένος στο βιβλίο αυτό.
4. Η ιδιότητα του μετόχου της εταιρείας συνεπάγεται αυτοδικαίως την εκ μέρους του πλήρη και ανεπιφύλακτη αποδοχή των όρων και των διατάξεων του καταστατικού, καθώς και των νομίμων αποφάσεων των οργάνων της εταιρείας, εφόσον ενεργούν εντός των ορίων της δικαιοδοσίας τους, όπως αυτή προσδιορίζεται στον Νόμο και στο παρόν καταστατικό.
5. Μέχρι της εκδόσεως και παραδόσεως των οριστικών τίτλων των μετοχών παραδίδονται στους μετόχους προσωρινοί τίτλοι, οι οποίοι ανταλλάσσονται σε εύθετο χρόνο με τους οριστικούς τίτλους.
6. Οι τίτλοι των μετοχών ενσωματώνονται σε έγγραφο, το οποίο αντιπροσωπεύει μία ή περισσότερες μετοχές και του οποίου ο τύπος καθορίζεται δι' αποφάσεως του Δ.Σ. .Οι τίτλοι αυτοί αποκόπτονται από ειδικό διπλότυπο βιβλίο, είναι αριθμημένοι με αύξοντα αριθμό και φέρουν υπό την εταιρική επωνυμία την ημερομηνία εκδόσεώς τους, τα στοιχεία ταυτότητας του μετόχου, την σφραγίδα της εταιρείας, τις υπογραφές του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Εταιρείας ή ενός μέλους οριζομένου ειδικώς υπό του Διοικητικού Συμβουλίου.
7. Απαγορεύεται η απόκτηση από την εταιρεία, αυτήν καθ' εαυτήν, ή από πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, δικών της μετοχών, εκτός εάν η απόκτηση πραγματοποιείται: α) με σκοπό την μείωση του κεφαλαίου, η οποία αποφασίζεται από την Γενική Συνέλευση, συμφώνως προς τις διατάξεις του παρόντος και του Ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, β) κατόπιν καθολικής μεταβίβασεως περιουσίας, γ) όταν οι μετοχές έχουν αποπληρωθεί ολοσχερώς και προέρχονται εξ αναγκαστικής εκτελέσεως η οποία έγινε προς πληρωμή απαιτήσεων της ίδιας της εταιρείας, δ) από χαριστική ατία, εφόσον έχουν αποπληρωθεί καθ' ολοκληρίαν, ε) με σκοπό την διανομή των μετοχών στο προσωπικό της εταιρείας, συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 2 εδ. σι' του Ν. 2190/1920 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 1662/1987.
8. Στις περιπτώσεις α' και β' της προηγούμενης παραγράφου οι μετοχές οι οποίες αποκτώνται πρέπει να ακυρώνονται αμέσως, και στις περιπτώσεις γ' και δ' πρέπει να πωλούνται εντός του βραχυτέρου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί σε καμία περίπτωση το ένα έτος. Στην περίπτωση κατά την οποία η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, οι μετοχές αυτές πρέπει να ακυρώνονται αμέσως. Οι ανήκουσες στην εταιρεία μετοχές υπολογίζονται για τον σχηματισμό της απαρτίας, χωρίς όμως να έχουν δικαίωμα ψήφου στην Γενική Συνέλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΜΕΤΟΧΟΙ

Άρθρο 9

Μέτοχοι

Μέτοχοι της εταιρείας μπορούν να είναι:

Α) Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοικήσεως πρώτου ή δεύτερου βαθμού και λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, των οποίων το ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αθροιστικώς δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξήκοντα πέντε τοις εκατό (65%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Β) Φορείς του Δημοσίου Τομέως, των οποίων το ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αθροιστικώς δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Γ) Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής εκάστου εξ αυτών δεν υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Άρθρο 10

Δικαιώματα μετόχων

1. Οι μέτοχοι ασκούν τα σχετικά με την διοίκηση της εταιρείας δικαιώματά τους μόνον δια της συμμετοχής τους στην Γενική Συνέλευση.
2. Το εκπροσωπούμενο υφ' εκάστης μετοχής τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου είναι αδιαίρετο.
3. Σε εκάστη μετοχή παρέχεται το δικαίωμα μιας ψήφου στην Γενική Συνέλευση.
4. Η ευθύνη εκάστου μετόχου περιορίζεται αποκλειστικώς στην ονομαστική αξία της μετοχής του. Εκάστη μετοχή παρέχει τα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται σε αυτήν από τον Νόμο και το καταστατικό.

Άρθρο 11

Δικαιώματα μειοψηφίας

1. Στην περίπτωση αιτήσεως μετόχων εκπροσωπούντων το εν εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλεί έκτακτο Γενική Συνέλευση των μετόχων, ορίζον ημερομηνία συνεδριάσεως η οποία να μην απέχει πλέον των τριάντα (30) ημερών από της ημέρας επιδόσεως της αιτήσεως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται με ακρίβεια και σαφήνεια το αντικείμενο της ημερησίας διατάξεως.
2. Στην περίπτωση αιτήσεως μετόχων εκπροσωπούντων το εν εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων της εταιρείας είναι υποχρεωμένος να αναβάλει, για μια μόνον φορά, την λήψη αποφάσεων τακτικής ή έκτακτου Γενικής Συνελεύσεως, ορίζων ημέρα συνεδριάσεως για την λήψη τους εκείνη η οποία ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, η οποία όμως δεν μπορεί να απέχει πλέον των τριάντα (30) ημερών από της ημέρας της αναβολής. Η, συμφώνως προς το προηγούμενο εδάφιο, μετ' αναβολήν Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσιότητας, σε αυτήν δε μπορούν να συμμετάσχουν και νέοι μέτοχοι, εφόσον τηρηθούν οι όροι των άρθρων 27 παρ. 2 και 28 του Ν. 2190/1920 όπως ισχύει σήμερα.
3. Στην περίπτωση αιτήσεως μετόχων εκπροσωπούντων το εν εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία πρέπει να υποβληθεί στην εταιρεία πέντε (5) πλήρεις ημέρες προ της τακτικής Γενικής Συνελεύσεως, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο :

Α) Να ανακοινώνει στην Γενική Συνέλευση τα ποσά τα οποία, εντός της τελευταίας διετίας, καταβλήθηκαν, για οποιαδήποτε αιτία, από την εταιρεία σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στους Διευθυντές ή άλλους υπαλλήλους της, καθώς και κάθε άλλη παροχή της εταιρείας προς τα πρόσωπα αυτά ή κάθε υφιστάμενη μεταξύ των προσώπων αυτών και της εταιρείας σύμβαση καταρτισθείσα για οποιαδήποτε αιτία.

Β) Να παρέχει τις συγκεκριμένες πληροφορίες οι οποίες του ζητούνται σχετικώς με τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο στο οποίο αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των περιπτώσεων της ημερησίας διατάξεως.

ΑΙΣΙΟΔΟΞΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον για το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»

ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ Συνέλευση της Διαχειριστικής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Αντι-κλής Ελλάδος - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων - Ηλείου, για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, παρουσιάστηκε από τον μέχρι σήμερα αντιπρόεδρο του παραπάνω φορέα Γιώργο Καραμπάτο (Πρόεδρος Επιμελητηρίου Μεσσηνίας) η Έκθεση Πεπραγμένων της Διαχειριστικής, όπου λαμβάνουμε αισιόδοξα μηνύματα για τη Μεσσηνία από το επενδυτικό

ενδιαφέρον που παρατηρείται στις Δράσεις του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» του υπουργείου Ανάπτυξης (μέχρι 30 Απριλίου 2004).

Συγκεκριμένα στο σύνολο των 14 νομών (Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας, Κορινθίας, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Ιωαννίνων, Αρκαδίας, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Πρέβεζας, Άρτας, Αργολίδας, Ζακύνθου) η σειρά κατάταξης της Μεσσηνίας ανά τομέα έχει ως εξής:

ΤΟΜΕΑΣ Στοιχεία Έργου	Σύνολο Προτάσεων (14 νομοί)	Υποβληθείσες Προτάσεις	Σειρά Κατάταξης
ΕΝΕΡΓΕΙΑ Δράση 2.1.3	85	4	6
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ Δράση 2.2.2 (Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Τουριστικών Καταλυμάτων) Δράση 2.2.3 (Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ) Δράση 5.2.2 (Καθιέρωση και Διάδοση της Ελληνικής Κουζίνας)	165 17 93	54 1 27	1 3 1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ Δράση 2.7.1, 2.5.2 Α & Γ, 2.9.2	503	30	6
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ Δράση 8.2.2 (Κατάρτιση - Μεταφοράς Τεχνογνωσίας σε θέματα που σχετίζονται με την εκκίνηση της επιχειρηματικότητας) Δράση 8.2.4.1 (Κατάρτιση - Μεταφορά Τεχνογνωσίας σε ΜΜΕ)	29 86	5 24	3 1

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ :

Τα ΕΛ όπω

ΤΟ ΝΕΟ κεντρικό σημείο των ΕΛΤ Λαμάτα, το οποίο γεί εδω και λίγο καιρ σθηκε με κάθε επισημότητα του υφυπουργού κ. Νεράντζη, δρου των ΕΛΤΑ Άγγε τάκου, του αντιπρ Σταματόπουλου, εν δεν έλειψαν οι τοπικ νομάρχης, δήμαρχος

Το νέο ταχυδρομείο λειτουργεί πλέον και οι χώροι του είναι αισθητοί και λειτουργικοί κά σε τίποτα δεν θα παλιό ταχυδρομείο κ ταθλιπτικότητα του. σμούς για τα εγκαίνια ναν ο Άγγελος Μπρατ ποίος τόνισε ότι τα ΕΛ χρονίστηκαν και πρι πλέον υπηρεσίες τρι ντέρνετ, κούριερ. Ο Κουτσούλης αναπόλη ποχή που οι άνθρωπ ναν ανυπόμονα τον τι να τους φέρει τα νέσ τον θεωρούσαν δικό θρωπο, ενώ ο Δημήτρ κος επισήμανε πως «ζ μαγαζιά της αγοράς» να δώσει την ανάλογτ στην εξελικτική διαδρ ΕΛΤΑ, που διαρκώς εκζονται, για να αντιμε

Νέο διετές πρόγραμμα για την προβολή του κρασιού

ΕΝΑ νέο πρόγραμμα με στόχο την «προϊοντική» (genetic) προώθηση του κρασιού στην ελληνική αγορά άρχισε να υλοποιείται τον Απρίλιο, με πρωτοβουλία της Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ).

Πρόκειται για το «Οίνोटρος»*, προϋπολογισμού 1 εκ. ευρώ, εκ των οποίων το 50% έχει αναλάβει η Ε.Ε., το 20% η Ελλάδα, μέσω του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και το 30% η ΕΔΟΑΟ, η οποία, ως διεπαγγελματικός φορέας, ουσιαστικά εκπροσωπεί το σύνολο του ελληνικού αμπελοοινικού κλάδου.

Το πρόγραμμα έχει διάρκεια υλοποίησης δύο χρόνια με χώρα εφαρμογής την Ελλάδα και περιλαμβάνει πληθώρα δράσεων που αποσκοπούν στην πληρέστερη ενημέρωση των καταναλωτών για το κρασί γενικά και τα κρασιά της Ε.Ε. ειδικότερα. Με-

τερα, διάφορες ενέργειες δημοσίων σχέσεων και προβολής, συμπεριλαμβανομένης και της λειτουργίας γραφείου Τύπου.

«Το πρόγραμμα έρχεται στην καλύτερη δυνατόν στιγμή, λόγω της συγκυρίας των Ολυμπιακών αγώνων», δήλωσε ο πρόεδρος της ΕΔΟΑΟ Γιάννης Μπουτάρης. «Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην «οιική» ενημέρωση, τόσο των επισκεπτών, όσο και των δημοσιογράφων που θα βρίσκονται στην πατρίδα μας για να καλύψουν τους αγώνες, ενώ δεν θα παραλείψουμε να τονίσουμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Μεσογειακής διατροφής», δήλωσε.

Σημειώνεται πως, με το πρόγραμμα Οίνोटρος, είναι η πρώτη φορά, ύστερα από πολλές δεκαετίες, που το κρασί αποτελεί το αντικείμενο προϊοντικής διαφημιστικής καμπάνιας στην Ελλάδα.

AN.MESS.AE.

ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ ΜΑΙΖΩΝΟΣ 50, ΚΑΛΑΜΑΤΑ 24100

ΤΗΛ.: 2721096120, FAX: 2721096121

E-MAIL: ANMESS@HELLASNET.GR